

GÖDÖLLŐ VÁROS POLGÁRMESTERE

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2021. december 16-án tartandó ülésére

Tárgy: Javaslat Gödöllő város 2020. évre vonatkozó környezeti állapot értékelésének elfogadására

Előterjesztő: Dr. Gémesi György polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995. évi LIII. tv. 46.§ (1) bekezdésének e) pontja kötelező jelleggel előírja a települési önkormányzatok számára, hogy a környezet állapotát illetékességi területükön elemezzék, értékeljék és arról szükség szerint, de legalább évente tájékoztassák a lakosságot. A környezeti állapot értékelés tartalmi elemeire nézve a törvény nem tartalmaz rendelkezést és más jogszabály sem írja elő, hogy az értékelést milyen szempontok szerint kell elvégezni.

2021. évben a 2020. év környezeti állapot értékelését kell elvégeznie az Önkormányzatnak. A szakértői értékelést a WENFIS Mérnöki Iroda Kft. végezte el. A szakértői anyag az előterjesztés melléklete.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a környezeti állapotról vonatkozó szakértői jelentés áttanulmányozása után az alábbi határozati javaslatot támogatni szíveskedjenek.

Gödöllő, 2021. december „10”

Dr. Gémesi György
polgármester

H a t á r o z a t i j a v a s l a t

A Képviselő-testület a határozat mellékleteként elfogadja Gödöllő város 2020. évre vonatkozó környezeti állapot értékelését.

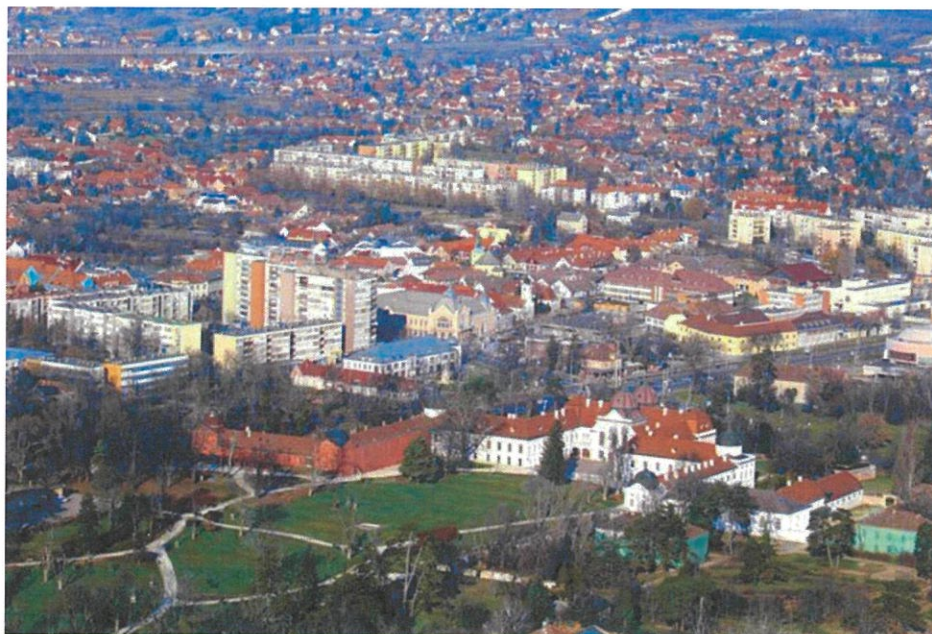
Határidő: a 2020. évi környezeti állapot értékelés közzétételére azonnal.

Felelős: Dr. Gémesi György polgármester

Gödöllő Város

Környezeti Állapotértékelése a 2020. évre vonatkozóan

<i>Dokumentum készítője:</i>	<i>Készítés dátuma:</i>	<i>Dokumentum azonosítója:</i>
WENFIS Mérnök Iroda Kft. 2100 Gödöllő, Antalhegyi út 55. www.wenfis.hu info@wenfis.hu +36 (20) 6690022	2021. november 3.	WENFIS-2021/02859

ALÁÍRÓLAP

A dokumentációt készítette:

Feladat	Név	Titulus/végzettség	Aláírás
Jóváhagyta	Mészáros Szabolcs	környezetgazdálkodási agrármérnök, ügyvezető, WENFIS Mérnök Iroda Kft.	
Ellenőrizte	Németh Balázs	okleveles környezetmérnök, környezetvédelmi szakértő	
Szakértő	Fodor István	okleveles környezetmérnök, környezetvédelmi szakértő	
Szakértő	Magóné Szőke Szilvia	okleveles agrármérnök, környezetvédelmi szakértő	
Szakértő	Szalisznyó Ferenc	környezetvédelmi tanácsadó	
Szakértő	Jakab Júlia	környezetvédelmi tanácsadó	

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	5
2. Végrehajtott intézkedések bemutatása	5
2.1. Felszíni vizek.....	5
Az Úrréti tó vízminőségének ellenőrzése	5
2.1.2. A Rákos-Hatvan vasútfelújításhoz kapcsolódó csapadékvíz-elvezetés vízjogi létesítési engedélyei	7
2.2. Felszín alatti vizek	8
2.2.1. Gödöllői vízbázisok védőidomainak és védőterületeinek kijelölése	8
2.2.2. A Gödöllői vízbázisból származó ivóvíz és a vízbázishoz kapcsolódó beruházások 2020-ban10	
2.2.3. Vízvédelmet érintő események Gödöllő területén 2020-ban.....	11
2.3. Levegő minősége.....	11
2.4. Hulladékgazdálkodás	13
2.5. Szennyvíz és csatornázottság.....	16
2.5.2. Csatornázottság	16
2.5.3. Szennyvíztisztító telep monitoring kútjainak vizsgálata.....	16
2.6. Zaj- és rezgésvédelem.....	18
2.7. Élővilág.....	19
2.7.2. Zöldterületek, zöldfelületek	19
2.7.3. A Rákos-patak revitalizációja.....	20
3 A városi környezet fenntartható tervezésének és üzemeltetésének értékelése	20
3.2. A VÜSZI Gödöllői Városüzemeltető és Szolgáltató Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft. által a 2020. évben ellátott feladatok	20
3.2.2. Zöldterületek fenntartása és üzemeltetése	20
3.2.2.1. Gyepfenntartás és fűvágás	21
3.2.2.2. Fák, cserjék és évelő növények ültetése	21
3.2.2.3. Virágültetés.....	21
3.2.2.4. Köztéri faállomány fenntartása, ápolása, vizsgálata	21
3.2.2.5. Köztéri eszközök és játszótéri berendezések karbantartása.....	22
3.2.2.6. Köztéri berendezések és játszótéri eszközök karbantartása.....	22
3.2.2.7. Növényápolási munkák	22
3.2.2.8. Városüzemeltetéssel összefüggő előre nem látható feladatok	22

3.2.2.9	Gyepmesteri tevékenység.....	22
3.2.3	Közterületek fenntartása és üzemeltetése	22
3.2.3.1	Közterületek takarítása	22
3.2.3.2	Zárt csapadékvíz elvezető csatornák üzemeltetése és fenntartása	23
3.2.3.3	Nyílt árkos csapadékvíz elvezető rendszer üzemeltetése és fenntartása	23
3.2.3.4	Téli útüzemeltetés	23
3.2.3.5	Élővizek tisztántartása és környékének kaszálása.....	23
3.2.3.6	Közterület-rendezés és illegálisan lerakott hulladék elszállítása	23
3.2.3.7	Aszfaltburkolatú utak tisztántartása.....	24
3.2.4	Egyéb munkálatok a városi környezet érdekében	24
3.3	Kerékpárosbarát Város Program	24
3.4	Energiahatékony közvilágítás	25
3.5	Rendezvények, civil szervezetek tevékenysége	25
4	Gödöllői Önkormányzat rendeletei, Klímavédelmi stratégiája	28
5	Havária-események	30
6	Gödöllő Város környezetvédelmi programja és környezeti politikája....	30
7	Összefoglalás.....	31

1. Bevezetés

Az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól előírja valamennyi érintett feladatait. A Törvényben foglaltaknak megfelelően az Önkormányzatok a környezet védelmének érdekében a következő fontosabb feladatok ellátásáért felelnek a Kvt. 46. § (1) alapján:

- Biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- Önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;
- A környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- Együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, egyesületekkel;
- Elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;
- A fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

Gödöllő Város Önkormányzata a WENFIS Mérnök Iroda Kft.-t bízta meg a 2020. évre vonatkozó környezeti állapotértékelés elkészítésével. Az értékelés tartalmazza a város környezeti értékeinek ellenőrzésével, fenntartásával, megőrzésével kapcsolatban elvégzett feladatok leírását, egyes esetekben megfontolásra alkalmas ajánlásokkal kiegészítve.

2. Végrehajtott intézkedések bemutatása

2.1. Felszíni vizek

Az Úrréti tó vízminőségének ellenőrzése

Az Úrréti tó üzemeltetési szabályzata alapján a víz minőségét rendszeresen ellenőrizni kell. Az Önkormányzat ezt két mintavételi pontban (Akácfa utcai áteresz és a Rét utcai tiltós műtárgy) végeztette el a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság Vízélettani és Ökotoxikológiai Laboratóriumával.

2020-ban 3 alkalommal került sor a mintavételezésre:

- 2020.05.28.
- 2020.07.22.
- 2020.09.24.

A mért adatokat az 1. táblázat tartalmazza. A vízvizsgálati jegyzőkönyvek benyújtásra kerültek a vízvédelmi hatósághoz.

Minta sor- száma	1077/2020.	1078/2020.	1146/2020.	1147/2020.	1200/2020.	1201/2020.	Víz- minő- ségi határ- érték (E ka- tegó- ria)
Mintavétel dátuma	2020.05.28.		2020.07.22.		2020.09.24.		
Mintavételi hely neve	Úrréti tó, Akácfa utcai áteresz	Úrréti tó, Rét utcai tiltós műtárgy	Úrréti tó, Akácfa utcai áteresz	Úrréti tó, Rét utcai tiltós műtárgy	Úrréti tó, Akácfa utcai áteresz	Úrréti tó, Rét utcai tiltós műtárgy	
fajlagos elekt- romos vezetőképesség* (μS/cm)	921	886	805	748	765	641	<1000
pH érték*	7,74	7,93	7,9	8,54	7,28	9,04	6,0-9,0
oldott oxigén* (mg/l)	8,17	9,64	8,87	9,68	4,93	9,67	>6
Oxigén telítettség* (%)	87,2	103,9	107,7	120,1	53,4	107,3	60-130
hőmérséklet* (°C)	17	17,5	24,1	25,4	17,7	19,0	-
BOI ₅ (mg/l)	1,5	1,6	6,2	3,6	6,2	3,0	<4
ammónium-ion (mg/l)	0,19	0,20	0,15	0,09	0,32	0,03	<2
nitrit-ion (mg/l)	0,004	0,007	0,024	0,065	0,017	0,005	<0,06
nitrát-ion (mg/l)	1,1	0,4	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1	<2
foszfát-ion (PO ₄ -P) (mg/l)	0,75 / 0,245	0,40 / 0,130	<0,1 / <0,033	<0,1 / <0,033	<0,1 / <0,033	<0,1 / <0,033	<0,2
összes foszfor (P mg/l)	0,26	0,2	0,08	0,08	<0,05	<0,05	<0,4
KOI _K (mg/l)	24	28	34	29	33	17	<30
a-klorofill (mg/m3)	34,3	39,7	123,14	61,57	90,8	53,3	<30

1. táblázat: Az Úrréti tó 2020-ban mért értékei *A helyszínen mérve.

Az 1. táblázatban a 10/2010. (VIII.18.) VM rendelet 2. mellékletében előírt vízminőségi határértékektől eltérő adatok szürke háttérrel olvashatóak.

A mért adatok alapján látható, hogy 2020-ben az előző évi mérésekhez képest minden mérés alkalommal magasabb volt az a-klorofill tartalom, mint az előírt vízminőségi határérték. A tavaszi időszakban emellett a nitrit és a foszfáttartalom volt enyhén magasabb, nyáron és az ősz kezdetén a BOI_5 , KOI_K és nitrit paraméterek esetében történt határérték-túllépés. Az eddig vizsgálatoktól eltérően az oldott oxigén szintje az Akácfa utcai áteresznél a megengedett határérték alá csökkent, a tó alacsony vízszintjének következtében, azonban a szakemberek egyik vizsgálatnál sem tártak fel halélettani problémát.

A víz a-klorofill koncentrációja az algák jelenlétének egyik mutatója. A vízben rendelkezésre álló növényi tápanyag, a hosszan tartó meleg nyári időszakok az algák túlszaporodását - az úgynevezett vízvirágzást - eredményezheti. Ilyenkor az algasejtek színtestei (klorofill) hatására a víz zöldnek látszik.

A tavaszi mérésnél a tó felszínének jelentős részét virágzó süllőhínár borította, amely az elmúlt években nem volt tapasztalható. Ez igen jelentős mértékű szerves anyag tömeget jelentett, amely vélhetően az iszapból mobilizálódott növényi tápanyagnak volt köszönhető és amelynek megjelenése oxigénhiányt okozhat. Ennek elkerülése érdekében, társadalmi összefogás eredményeként június végén egy speciális gép segítségével megtisztították a tavat az egész vízfelületet beborító hínártól. A berendezés nem csak a vízfelszínről, hanem a fenékről is összegyűjtötte a növényt, megakadályozva ezzel újabb növényi szerves anyag felszabadulását. A szakemberek ezt követően is folyamatosan figyelték a tó vízminőségét és élővilágát. A megfelelő állapot biztosítása érdekében, amennyiben szükséges, a tó kotrására is sor kerülhet. Nem javasolható a növényevő halak (pl. amur) betelepítése a tóba, mert a szerves tápanyag akkor benne marad a tóban és rontja annak állapotát.

A nyári mérés során magas a-klorofill koncentráció az algák elszaporodásának következménye, mely az eltávolított korábbi nagy hínárállomány helyén jelent meg. A növényi tápanyagok szintje alacsony volt, vélhetően a megnövekedett algabiomasszába épültek be.

Az őszi mérésnél a vízszint a kevés csapadék következtében nagyon lecsökkent a korábbiakhoz mérten, kb. 0,8-1 m víz hiányzott a tóból. Az oldott oxigén tartalom most is alacsonyabb volt az árnyékosabb Akácfa utcai áteresznél, ahol az oxigéntelítettség alig 50 %-a volt a fizikailag lehetségesnek, míg a Rét utcai oldalon jelentősen meghaladta azt. Ez részben a növényi élettéveség különbözőségéből adódott, részben pedig abból, hogy az Akácfa utcai résznél az alacsony vízállás miatt a víz iszapos volt. A szerves anyag jelenlétére utaló kémiai oxigénigény (KOI_K) az Akácfa utcai áteresznél duplája volt, mint a másik oldalon. A klorofill mennyisége a nyáron mérthez képest csökkenést mutatott, ugyanakkor a hínárállomány megint jelentős volt. A növényi tápanyagok szintje a hínárnövényekbe való beépülés miatt alacsony volt.

Összességében elmondható, hogy a tó kitettsége magas a környezeti változásokra. A 2020-as évben állapota jelentősen nem változott, de annak érdekében, hogy a tó eutrofizációja megálljon, további és rendszeres intézkedésekre lesz szükség, melyek meghatározásához hidrológus/limnológus szakértő véleményét javasolt kikérni.

2.1.2. A Rákos-Hatvan vasútfelújításhoz kapcsolódó csapadékvíz-elvezetés vízjogi létesítési engedélyei

A Rákos-Hatvan vasútvonal felújításához kapcsolódóan Gödöllőn nagyobb területen szükségessé vált új csapadékvíz-elvezető rendszer létrehozása. A NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság részéről a vízjogi létesítési engedélykérelem dokumentációját 2019-

ben nyújtották be a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak, de a vízjogi létesítési engedélyek egy részét csak 2020-ban adták ki:

- Fürdő utca (Hiv. szám: 35100/6414/2020. ált.; Vízikönyvi szám: 6.2/10/496)
- Dalmady utca (Hiv. szám: 35100/4684/2020. ált.; Vízikönyvi szám: 6.2/10/490)
- Köztársaság út (Hiv. szám: 35100/924/2020. ált.; Vízikönyvi szám: 6.2/10/489)
- Gödöllő, vasútállomás (Hiv. szám: 35100/1078/2020. ált.; Vízikönyvi szám: 6.2/10/495)

2.2. Felszín alatti vizek

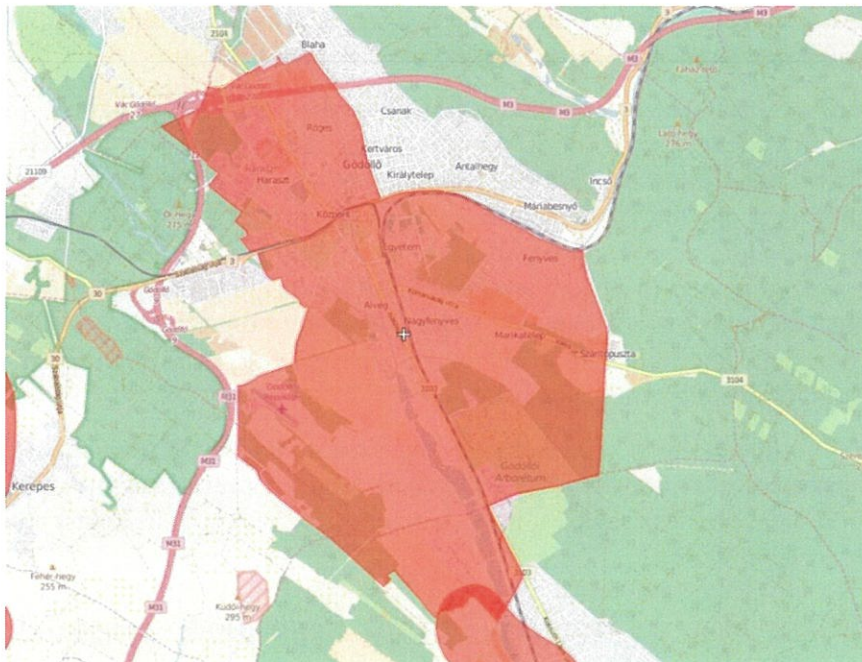
2.2.1. Gödöllői vízbázisok védőidomainak és védőterületeinek kijelölése

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Gödöllő település a felszín alatti víz állapota szempontjából a fokozottan érzékeny területek közé tartozik, továbbá a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek közé.

A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2015-ben FKI-KHO: 843-3/2015. hivatkozási számon adta ki, majd FKI-KHO: 843-4/2015. hivatkozási számon egészítette ki a Gödöllői vízbázisok védőidomainak és védőterületeinek kijelöléséről szóló határozatát. A vízbázis-védőterület lehatárolásában változás 2020 folyamán nem történt. A határozat 2025. október 31. napjáig érvényes. A védőterület újraszámítása a jelenleg folyó kútfelújítási beruházás-sorozat lezárulta után, előre láthatólag 2024-ben fog megtörténni.

A vízbázison létesített felszín alatti víz megfigyelő rendszer: az Északi és Déli vízbázisok megfigyelésére 14 db monitoring kutat létesítettek. A vízjogi fennmaradási engedély száma: KTVF: 22819-7/2011., és a módosító: FKI-KHO: 4562-1/2016.

A kijelölt vízbázis területe az 1. ábrán látható.

1. ábra: Kijelölt vízbázis területe

Nagyon fontos szempont, hogy a kijelölt vízbázisok területén nem minden típusú tevékenységet lehet végezni. Ennek megfelelően a védőterületekre és védőidomok övezeteire vonatkozóan korlátozások kerültek megfogalmazásra. Tárgyi korlátozásokat a vízbázisok, a távlati vízbázisok,

valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 5. számú melléklete tartalmazza.

A terület növényvédelmi tevékenységére általánosan a 2008. évi XLVI. törvény, a 89/2004. (V.15.) FVM rendelet, valamint a 43/2010. (IV.23.) FVM rendelet hatályos előírásai vonatkoznak.

**GÖDÖLLŐ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
30/2018. (XII.14.) ÖNKORMÁNYZATI RENDELETE
GÖDÖLLŐ VÁROS HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATÁRÓL**

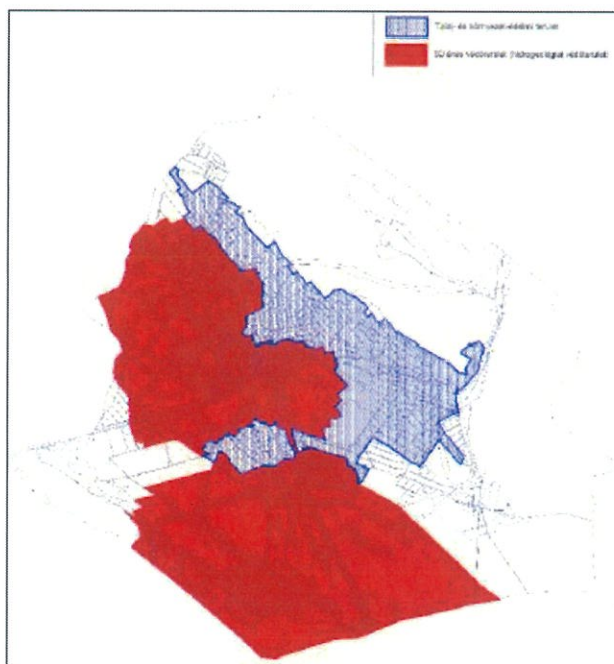
(az ezt módosító 21/2019. (XI. 22.), 2/2020. (II. 14.), 24/2020. (IX.25.) önkormányzati rendeletekkel egységes szerkezetbe foglalt szövege) alapján:

„a csatornázatlan területeken a szennyvízcsatorna hálózata megépítéséig, átmeneti közműpótló berendezésként, csak ellenőrizhetően kivitelezett, zárt szennyvíztározó medencék létesíthetők ellenőrzött szivárgásmentes kialakítással.”

„hidrogeológiai védőterületeken (ld. 2. ábra) és „Talaj- és környezetvédelmi területen” zárt szennyvíztározó új lakóegység, más szennyvíz keletkezését eredményező huzamos emberi tartózkodásra alkalmas építmény, rendeltetési egység – falusias lakóterület, üdülőterület és általános mezőgazdasági terület kivételével – ideiglenesen sem létesíthető, meglévő szennyvíztározó új lakóegység, más szennyvíz keletkezését eredményező huzamos emberi tartózkodásra alkalmas építmény, rendeltetési egység létesítése esetén nem vehető figyelembe.”

„Szennyvízcsatorna hiányában a szennyvíz ártalmatlanítása és a tisztított szennyvizek szikkasztása csak hidrogeológiai védőterület és „Talaj- és környezetvédelmi terület” által nem érintett külterületeken, hatóságilag engedélyezett, korszerű és szakszerű szennyvíztisztító kisberendezéssel megengedett, azon telkek esetében, amelyek vezetékes vízellátással rendelkeznek, vagy területükön hatósági engedéllyel rendelkező kút létesült. Ahol a tisztított szennyvizek szikkasztása nem megengedett, ott átmenetileg – a szennyvízcsatornával történő elvezetésig – zárt szennyvíztározó vagy azazal egyenértékű engedélyezett műszaki megoldás létesíthető”

„Lakó- és vegyes terület építési övezeteiben a helyi közutakat teljes közművesítettséggel kell kialakítani.”

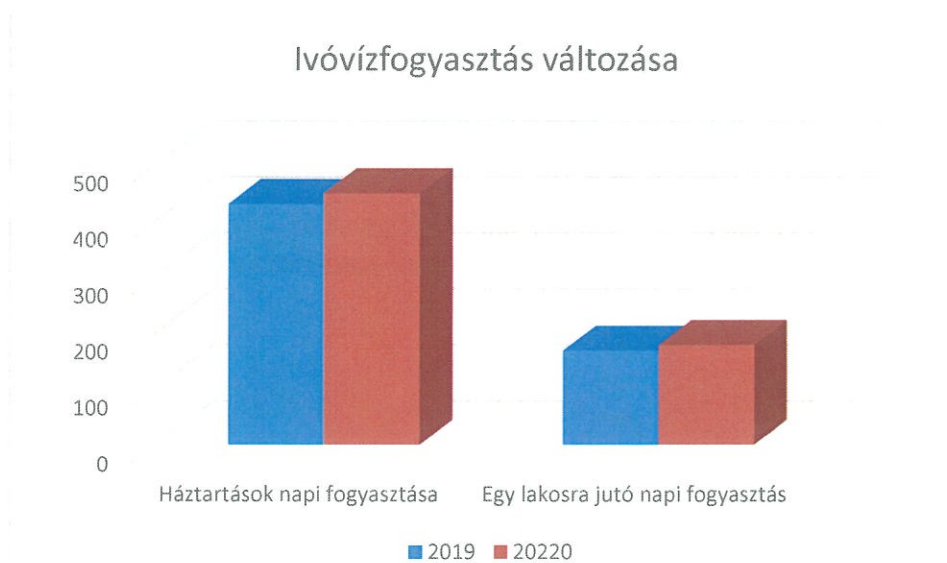
2. ábra: A hidrogeológiai védőterület (piros színnel) és a „Talajvédelmi és környezetvédelmi terület” (kék színnel), ahol zárt szennyvíztározó nem helyezhető el

2.2.2 A Gödöllői vízbázisból származó ivóvíz és a vízbázishoz kapcsolódó beruházások 2020-ban

Gödöllő területén 3 elkülöníthető vízbázis található, az Északi, Déli és Keleti. A keleti vízbázis kutjai üzemén kívül vannak, azok beüzemelése csak a későbbiekben tervezett víztisztító megépítését követően várható. Erre az alábbiakban részletezett lakossági vízfogyasztás növekedésének mértékét figyelembe véve hamarosan nagy igény mutatkozik.

A 2020. évben a déli vízbázis területén található D16 jelű kutat eltömedékelésre került és helyette létesült a D16M nevű kút.

A Gödöllő Város területén található vízbázisokból **2.176.952 m³** ivóvizet termeltek ki 2020-ban, amely több, mint 100.000 m³-el elmarad az előző évi mennyiségtől. A lakosság felé ugyanakkor **2.087.741 m³** víz értékesítése történt meg, mely viszont több mint 100.000 m³-el több a 2019-ben értékesített vízmennyiségnél. Ez az adat háztartásonként napi kb. 449 liter, lakosonként pedig napi kb. 178 liter vízfogyasztást jelent. Szembe állítva az előző évi adatokkal háztartásonként 19 liter, illetve lakosonként 10 literrel nőtt a fogyasztás. A vízfogyasztás tehát növekvő tendenciát mutat, mely a hőszén-dioxidok számának további növekedésével és a csapadék mennyiség csökkenésével fokozódhat. Továbbiakban is fontos a lakosság környezettudatosságának növelése a takarékos vízhasználat érdekében.

3. ábra: A háztartások és lakosok éves vízfogyasztásának változása

A vízbázishoz tartozó termelő- és figyelőkutak mintavétele a tavalyi évben is a vízjogi engedélyekben foglaltak szerint megtörtént. Néhány esetben bizonyos komponensekből a határértéknél magasabb koncentrációt mértek, azonban a fogyasztók felé szolgáltatott ivóvíz minősége megfelel az ivóvíz minőségi követelményeiről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben meghatározott előírásoknak, határértékeknek, mivel az ivóvíz kevert, több termelőkútból származik.

2.2.3. Vízvédelmet érintő események Gödöllő területén 2020-ban

A 2020. évben egy alkalommal történt a felszíni vizek védelmét veszélyeztető szennyvízkifolyás.

A DMRV-nél a 1629-18/2020/KVM számon iktatott esemény során 2020.07.07-án reggel 8 órakor a Gödöllő GDL 1/B átemelő nyomócsöve meghibásodott. Az 1-es átemelőre érkező összes szennyvizet az 1/A átemelő nem tudta elszállítani, ezért a többletmennyiség a Rákospatakba került elvezetésre. A hibát külső vállalkozó 16:00-ra elhárította, mely időpont után az átemelő normál üzeme helyreállt.

A csapadékvíz elvezető árkok karbantartása a lakosság és a VÜSZI Nonprofit Kft. közös feladata **Gödöllő Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2015. (V. 14.)** önkormányzati rendelete és az ezt módosító 24/2015. (X.16.) önkormányzati rendelettel módosított egységes szerkezetbe foglalt „a közterületek és az egyes, nem közterületnek minősülő ingatlanok tisztántartásáról, állagának megővéséről” (továbbiakban Rendelet) jogi szabályozása alapján.

A Rendelet 4 §-a alapján nyitott árkokat és az ezekhez tartozó átereszeket – hasonlóan a járdákhoz – annak az ingatlantulajdonosnak a feladata rendben tartani, akinek az ingatlana előtt található. A karbantartás vonatkozik az átereszek hulladék-mentesítésére, a nem burkolt árkok esetében a fű nyírására és az átereszek tisztántartására is. Ha a csapadékvíz elvezető és szikkasztó árkokkal olyan probléma adódik, amelynek megoldásához speciális berendezés vagy szakértelem szükséges, akkor az ingatlantulajdonosok segítséget kaphatnak a Rendelet 3 § (2) bekezdés c. pontja alapján a megbízott VÜSZI Nonprofit Kft.-től.

Az ingatlanon belül keletkezett csapadékvíz elvezetését és szikkasztását mindenkinek a saját telkén belül kell megoldani, a szennyvízhálózatra való rákötés tilos. A DMRV munkatársai időnként színezett füst szennyvízcsatornába való bevezetésével ellenőrzik ennek a szabálynak a betartását.

2.3 Levegő minősége

A Covid-19 járvány miatti veszélyhelyzet kialakulása után, a polgármesternek „a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény” felhatalmazást adott a helyi rendelet (Gödöllőn a közterületek és az egyes, nem közterületnek minősülő ingatlanok tisztántartásáról, állagának megővéséről szóló 14/2015. (V. 14.) önkormányzati rendelet) módosítására. A módosítás értelmében Gödöllőn 2020-ban teljes tűzgyújtási tilalom lépett életbe. A veszélyhelyzet megszűntetését követően módosításra került az Országos Tűzvédelmi Szabályzat, mely szerint 2021. január 1-jétől az avarégetés országosan tilos!

Az avarégetés tiltásának betartására a hatóság nagy hangsúlyt fektet, a közterület-felügyelet munkatársai helyszíni bírságként 5 000 Ft-tól 50 000 Ft-ig terjedő bírságot szabhatnak ki, ha pedig feljelentésre kerül a sor, akár 200 000 Ft-ra is büntethetik a szabályszegőket.

A kerti munkák során sokan szeretnének égetéssel megszabadulni az elszáradt növényi hulladéktól, erre azonban már nincs lehetőség. Levegővédelmi szempontból a zöldhulladék kezelését a keletkezés helyén történő komposztálással lehet legkedvezőbben elvégezni. Ennek előnye a szállítás elkerülése mellett az is, hogy a szerves anyag helyben marad, az érett komposzt talajjavítóként kijuttatható a keletkezés helyén, így nincs szükség mesterséges talajerő pótlásra.

Háztartási és egyéb hulladék (műanyag, műanyaggal bevont kábel, rongy, gumi stb.) égetése szigorúan tilos a szabadban és a tüzelőberendezésekben is! Az ilyen égetés során kiáramló szén-monoxid, nitrogén-oxidok, egyéb savas gázok és apró részecskék szív- és érrendszeri, valamint légúti megbetegedéseket okoznak, egyes esetekben rákkeltőek lehetnek, továbbá csökkentik a szelvézet

ellenállóképességét a fertőzésekkel szemben. A hulladékok háztartási égetése jogsértő, levegőtisztaság – védelmi bírsággal is sújtható, súlyosabb esetben pedig bűncselekménynek minősül.

A járási környezetvédelmi hatóság jár el első fokon:

- a legfeljebb 500 kWth névleges bemenő hőteljesítményű, háztartási és közintézmény tüzelőberendezés forrásával,
- az összesen 140 kWth-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű, nem az a) pont szerinti kizárólag füstgázt kibocsátó tüzelőberendezés forrásával,
- az egy háztartásban élő személy(ek) mindennapi szükségleteinek kielégítésére, otthona fenntartására szolgáló tevékenység és az ahhoz használt berendezés forrásával,
- a nem gazdálkodó szervezet által végzett tevékenység okozta bűzterheléssel,
- a nem gazdálkodó szervezet által működtetett diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi hatósági ügyekben.

A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos bejelentéseket a Járási Hivatal közérdekű bejelentésként vizsgálja, a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény rendelkezései szerint. Abban az esetben, ha a bejelentés alaposnak bizonyul, az eljárást a Járási Hivatal hivatalból indítja meg.

A járási környezetvédelmi hatóság a levegővédelmi követelményt megsértő természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére, a jogsértő tevékenység megszüntetésére, illetve a mulasztás pótlására való kötelezéssel egyidejűleg, - ha jogszabály másként nem rendelkezik - levegőtisztaság- védelmi bírságot szab ki.

A hatóság a bírság kiszabása során:

- a mulasztás körülményeit,
- a kötelezettségszegés súlyosságát, és
- a kötelezettségszegés időtartamát és ismétlődését veszi figyelembe.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet, valamint a 8/2010. (III. 31.) KvVM rendelettel módosított 1. és 2. számú mellékletének figyelembevételével a vizsgált terület az „1. Budapest és környéke” légszennyezettségi agglomerációba tartozik, amely szerint a szálló por (PM_{10}) és a Nitrogén-dioxid azon terület, levegőterheltségi szintje meghaladja a levegőterheltségi szintre vonatkozó határértéket és tűréshatárt. Ezen szennyezők döntően a közlekedés és ipar kibocsátásából származnak, azonban a 2020 as évben a világjárvány gazdaságot fékező hatásai miatt jóval kisebb mértékben szennyezték Gödöllő levegőjét, mint azt megelőzően.

A szálló por koncentráció egészségre káros mértékben megnövekedhet a nem karbantartott földutak kiporzásának következtében is, ezért a beépített üdülőterületeken és a külterületeken a földutak és stabilizált utak állandó járhatósága, valamint a kiporzás megakadályozása érdekében a földutak folyamatos karbantartása elengedhetetlenül szükséges.

Gödöllő levegőminőségi részletes vizsgálata érdekében megfontolásra javasolható a Pest Megyei Kormányhivatal által elvégeztethető levegőtisztasági mérés. A mérés díjmentes az önkormányzat igénylése alapján, azonban a mérőbusznak megfelelő 3 fázisú, 16 A-es áramvételi lehetőség és illetéktelenektől elzárt terület biztosítása szükséges, melynek költségei a megrendelőt terhelik.

2.4 Hulladékgazdálkodás

A 2020-as év nagy részében, a 2019-es évhez hasonlóan a Katasztrófavédelem által irányított szükségellátás keretében történt a kötelező közszolgáltatás hulladékszállítási és gyűjtési tevékenysége. A szükségellátás 2020. október 31-ig állt fent. Ezen időszak alatt történt mind a műszaki, mind a pénzügyi háttér rendezése, ami feltétele volt a további folyamatos működésnek.

Ennek érdekében több pénzügyi és műszaki felmérés zajlott le, melynek eredményeit hasznosítva egyeztetésekre került sor a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszterrel, az I'M-el és az NHKV Zrt-vel.

Az Észak Kelet Pest és Nógrád megyei Regionális Hulladékgazdálkodási és Önkormányzati Társulás (Gödöllő Város alapító tagja a Társulásnak) 2020. szeptember 8-án meghozott döntése alapján a DTKH Nonprofit Kft. 49 %-os tulajdonrészt szerzett a Zöld Híd B.I.G.G. Nonprofit Kft.-ben. A szeptember 14-én aláírt együttműködési megállapodás megkötésével a Társulás és a DTKH Nonprofit Kft. meghatározták azokat a stratégiai kereteket, amelyeken belül a Zöld Híd B.I.G.G. Nonprofit Kft. törvényes működése, valamint a közszolgáltatásban történő részvétele biztosítható.

A megegyezés értelmében 2020. november 1-jétől a Zöld Híd B.I.G.G. Nonprofit Kft., valamint a DTKH Nonprofit Kft. együttesen látja el a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatokat. Ennek keretében a DTKH Nonprofit Kft. Magyarország 214 településén nyújt hulladékgyűjtési és -szállítási szolgáltatást, míg a Zöld Híd B.I.G.G. Nonprofit Kft. a hulladékok átvételéről és megfelelő kezeléséről gondoskodik.

A koronavírus-járvány miatt, 2020 tavaszán a Zöld Híd B.I.G.G. Nonprofit Kft átmenetileg megváltoztatta a korábban meghirdetett gyűjtési rendet. A tervezettől eltérően 2020. április 1-jétől kezdődően nem álltak át a zöldhulladék házhoz menő és gyűjtőpontos zöldhulladék-gyűjtés nyári ütemezésére. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy munkatársaik nem egy előre meghirdetett napon látogattak el a településre, hanem ahogy a kapacitások koncentrációja ezt lehetővé tette. Arról, hogy melyik hulladéktípust mikor szállították el, a cég honlapján található gyűjtési naptárakban találhattak pontos információt a lakosok.¹

A Zöld Híd munkatársainak tapasztalatai szerint, mivel a Covid-19 járvány miatt megnőtt a különböző termékek házhoz szállítása, jelentősen nőtt a hulladékba kerülő csomagolóanyagok mennyisége is. Kérték a lakosságot, hogy ezeket fokozott figyelemmel kezeljék, és anyagaik szerint a megfelelő szelektív gyűjtőbe tegyék, valamint figyeljenek arra, hogy a palackok és dobozok lapítva kerüljenek a gyűjtőedényekbe! Ez utóbbi azért is fontos, mert a nem összelapított dobozok és palackok jelentősen megnövelik a hulladék térfogatát és így felesleges fordulókat eredményeznek a hulladékszállításban.

Az elmúlt 5 év statisztikai adatai alapján elmondható, hogy amellet, hogy Gödöllő lakosságának nagyságrendileg változatlan maradt, a **kommunális hulladék** mennyisége 22 %-kal nőtt, 2020-ban már **8.921.691 kg** volt.

Ezzel párhuzamosan viszont az a szerencsés helyzet is megfigyelhető, hogy a szelektív hulladék mennyisége nagyobb mértékben bővült, mint a kommunális hulladéké. Szintén 5 éves összevetést alkalmazva közel 38%-os növekedést látunk a háztartásokból összegyűjtött **szelektív hulladék** tekintetében elérve a **874.841 kg**-ot. Ez az adat csak a házhoz menő zsákos gyűjtési rendszert foglalja magában. A szelektív hulladékgyűjtő szigetekről származó hulladékot nem településenként gyűjtik,

¹ <https://www.zoldhid.hu/kozszolgaltatas/hulladekgyujtesi-naptarak>

hanem egy járatra több település konténereit fűzik fel, így pontos Gödöllői adatok nem állnak rendelkezésre ebben a vonatkozásban.

A szelektíven gyűjtött hulladékokat a közszolgáltató munkatársai tovább válogatják, hogy tiszta és értékes nyersanyagokat nyerjenek belőlük.

Az összegyűjtött **zöldhulladék** mennyisége 2020-ban **1.576.983 kg** volt, mely jelentős, 29%-os csökkenést mutat a 2019-ben begyűjtött mennyiséghez képest. Ennek oka valószínűsíthetően a zöld hulladék begyűjtő zsák árának emelkedése volt. Azt csak remélni lehet, hogy ezzel párhuzamosan nem növekszik az illegális zöldhulladék-lerakók száma.

A komposztálótelep, mely a hulladékgazdálkodási rendszer része, folyamatosan üzemel.

A házhoz menő lomhulladék gyűjtési rendszere 2018-tól lépett életbe. Korábban meghatározott időszakokban egy-egy területen minden háztartásból elszállították a lomhulladékot, melyet az adott időpontra ki kellett helyezni az ingatlan elé. Az új rendszerben viszont már nincs kijelölt nap, csupán egy hosszabb időszak, amikor közvetlen házhoz jön a lomhulladék begyűjtés, de csak akkor, ha a tulajdonos ezt megigényli. A korábbi időszakokban jellemző kellemetlen, szemetes utcakép lomtalanítás idején ugyan megszűnt, viszont az így begyűjtött lomhulladék harmadára esett vissza. A változáshoz figyelemfelhívó kampányokat kell a továbbiakban is létrehozni, mert az adatok az illegális hulladéklerakás emelkedését mutatják.

2019-ben a VÜSZI részéről 36,4 tonna illegálisan lerakott hulladék elszállítása történt ezen felül Száritópusztáról kb. 100 tonna hulladék került más vállalkozás által elszállításra, ezzel szemben 2020-ban **188,31 tonna** volt az ártalmatlanításra elszállított illegális hulladék mennyisége. A tapasztalat azt mutatja, hogy gyakran ugyanarról a helyről többször is el kellett szállítani az illegálisan lerakott hulladékot, mivel hónapról hónapra, évről évre újra felhalmozódik.

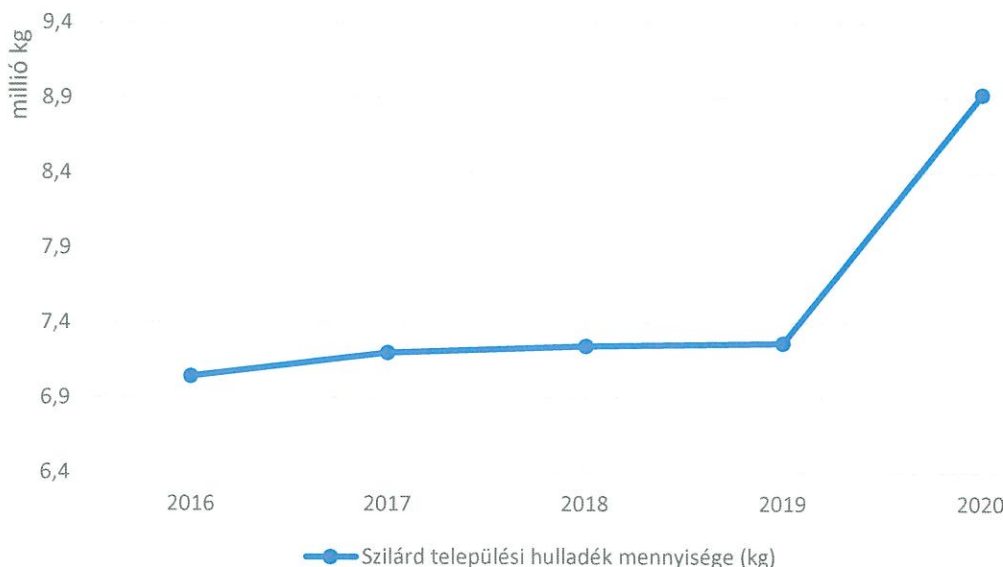
A „Zöld Híd B.I.G.G.” NKft. az általa átvett hulladékokat egységes rendszerben kezeli, amely rendszer az egyes létesítményeivel képes a települési hulladék teljes vertikumának kezelésére. A kezelés során megvalósul az előkezelés, az újrahasznosítható anyagok szelektálása, valamint a lerakása kerülő szerves anyagok csökkentése is. A lerakása kerülő kommunális hulladék szervesanyag tartalmának csökkenését mechanikai-biológiai kezeléssel érik el.

A „Zöld Híd B.I.G.G.” NKft. külön oktatási referenst alkalmaz, akinek feladata az iskolás csoportokkal megismertetni a hulladékkezelő létesítményt és tevékenységét, oktatások tartása, valamint a cég rendezvényeken- és szemléletformáló programokon való képviselése.

Fontos tudni, hogy hulladékot csak hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező vállalkozónak szabad átadni; szabálysértésnek minősül, ha hulladékgazdálkodási engedéllyel nem rendelkező személynek vagy szervezetnek kerül átadásra. Az így átadott hulladék egy része néhány napon belül az erdő szélén végzi. Az illegálisan lerakott hulladék összegyűjtése és elszállítása éves szinten több millió forintba kerül a városnak, és rengeteg munkát jelent a VÜSZI munkatársainak, illetve azon civileknek, akiknek fontos a környezetük tisztasága és rendezettsége.

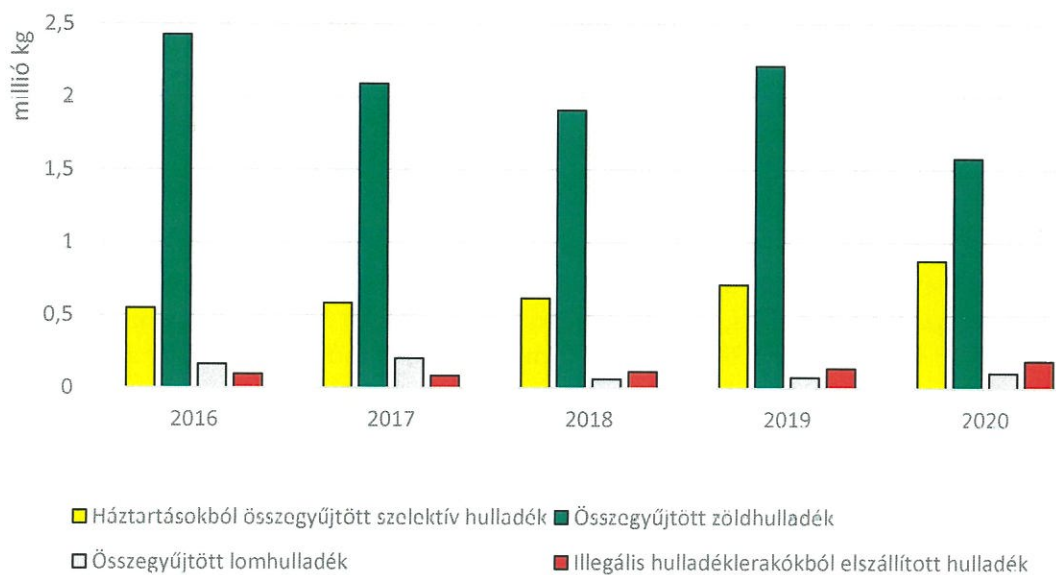
A közszolgáltató által Gödöllő városában 2020-ban és az azt megelőző években összegyűjtött hulladékok mennyiségeit a következőkben látható grafikonokon foglaltuk össze.

Szilárd települési hulladék mennyiségének változása

1. diagram – A szilárd települési hulladék mennyiségének változása 2016 és 2020 között

Elszállított hulladékok mennyisége típusonként

2. diagram – Az elszállított hulladék mennyiségének változása típusonként 2016 és 2020 között

Szelektív gyűjtésre alkalmas zsákokban gyűjthetők a műanyag hulladékok (palackok, flakonok, csomagoló fóliák), illetve a fémdobozok (sörös, üdítős, konzerves); a különböző papírok (újság és karton), valamint a társított (kombinált) csomagolási hulladékok (tejes és gyümölcsleves dobozok).

Az elkülönítetten gyűjtött zöld hulladék (konyhai hulladékok: gyümölcs-, zöldség- és tojáshéj, kávézacc, használt teafilter; kerti hulladékok: elnyílt virágok, falevelek, fűnyesedék, lehullott gyümölcs, gally) komposztálásra kerül a „Zöld Híd B.I.G.G.” NKft.-nél. A komposztálás során

környezetbarát, jól hasznosítható szerves anyag képződik. A komposztból javul a talaj szerkezete, nő a biológiai aktivitása, javul a víztartó képessége.

Visszatérő probléma városban a hulladékgyűjtő edények nem megfelelő használata: a társasházak konténereibe gyakran tesznek nem kommunális hulladéknak minősülő anyagokat, pl. állati tetemeiket. Ez több okból jelent gondot: egyrészt a lakótelepen élők számára közegészségügyi veszélyt rejt, másrészt a hulladékszállítás és -kezelés díját ők fizetik, míg az így megtelt konténereket nem tudják használni. Emellett szintén probléma, hogy a szelektív hulladékgyűjtő edényekbe nem odavaló hulladékok is kerülnek.

A fenti problémák nem az ott élők tudatlansága, hanem mások felelőtlen magatartása miatt alakul ki. Ennek megakadályozására a szakemberek a lakossággal összefogva keresik a gyakorlati megoldást. A kritikus területeken egyre több helyre kerül ki rejtett kamera, aminek köszönhetően folyamatosan nő a tettenérés és a megindított eljárások száma.

2.5 Szennyvíz és csatornázottság

2.5.2 Csatornázottság

A gödöllői vízbázis geológiai-talajtani adottságok miatt érzékenynek minősül, így a vízvédelem szempontjából kiemelt jelentősége van a csatornázottság mértékének és állapotának. Gödöllő város szinte teljeskörű szennyvízgyűjtő csatornahálózattal rendelkezik.

Gödöllő csatornázottsága kedvezőnek mondható. A DMRV Zrt. által közölt adatok alapján a szennyvízre rákötött fogyasztók aránya eléri a 91 %-ot, mely az elmúlt időszak nagyarányú fejlesztéseinek köszönhető.

2.5.3 Szennyvíztisztító telep monitoring kútjainak vizsgálata

A szennyvíztisztító-telepről kimenő tisztított szennyvíz mennyisége 2020-ban 2.087.741 m³. A keletkezett szennyvíziszap mennyisége 3025 m³.

A nem közművel összegyűjtött szennyvizek (háztartási szennyvíz) begyűjtését Szepesi Zoltán Tibor Egyéni Vállalkozó végezte 2020-ban, a szennyvíztisztítóba tengelyen érkező szennyvíz mennyisége 1410 m³ volt (2018-ban 1014 m³, 2019-ben 1379 m³). Az adatokból látható, hogy az utolsó két évben nagyságrendi változás nem történt a tengelyen beszállított mennyiségben.

A korszerűsített városi szennyvíztisztító telep üzemeltetéséhez kapcsolódóan 3 db monitoring kút létesült. A monitoring kutak a tisztított szennyvíz bevezetési pontjaihoz igazítva kerültek kialakításra.

A 3 db figyelő kutat a DMRV Zrt. az FKI-KHO: 7442-11/2015. számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján működteti (kiadományozó: Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztálya). Célja, hogy a befogadóba (Fiók-Rákospatakba) bevezetett, és a földtani közegbe elszivárgó szennyvizek talajban történő kimutathatóságát érdemben vizsgálja.

Az **SzF1** jelű kút a tisztított szennyvíz bevezetési pontjától északi irányban ~10 méterre, az **SzF3** jelű kút délkeleti irányban 830 méterre a Rákospatak partján található. Az **SzF2** jelű kút a tisztított szennyvíz bebocsátási pontjától nyugat-északnyugati irányban a Kis-Rákospatak partján helyezkedik el (ld. a 3. sz. ábrán).

A talajvíz ellenőrző vizsgálatokat félévente végeztetik el akkreditált szervezettel. A vizsgálatokról évente monitoring jelentést kell készíteni és benyújtani a vízvédelmi hatóság részére. A vizsgált összetevők: általános vízkémiai paraméterek, TPH (összes alifás szénhidrogén), fémek és félfémek.

A 2020. évben április 24-én és október 27-én történtek a mintavételezések. A vizsgálati eredmények kiértékelése a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet 2.sz. mellékletében meghatározott „B” szennyezettségi határértékekhez viszonyítva történt.

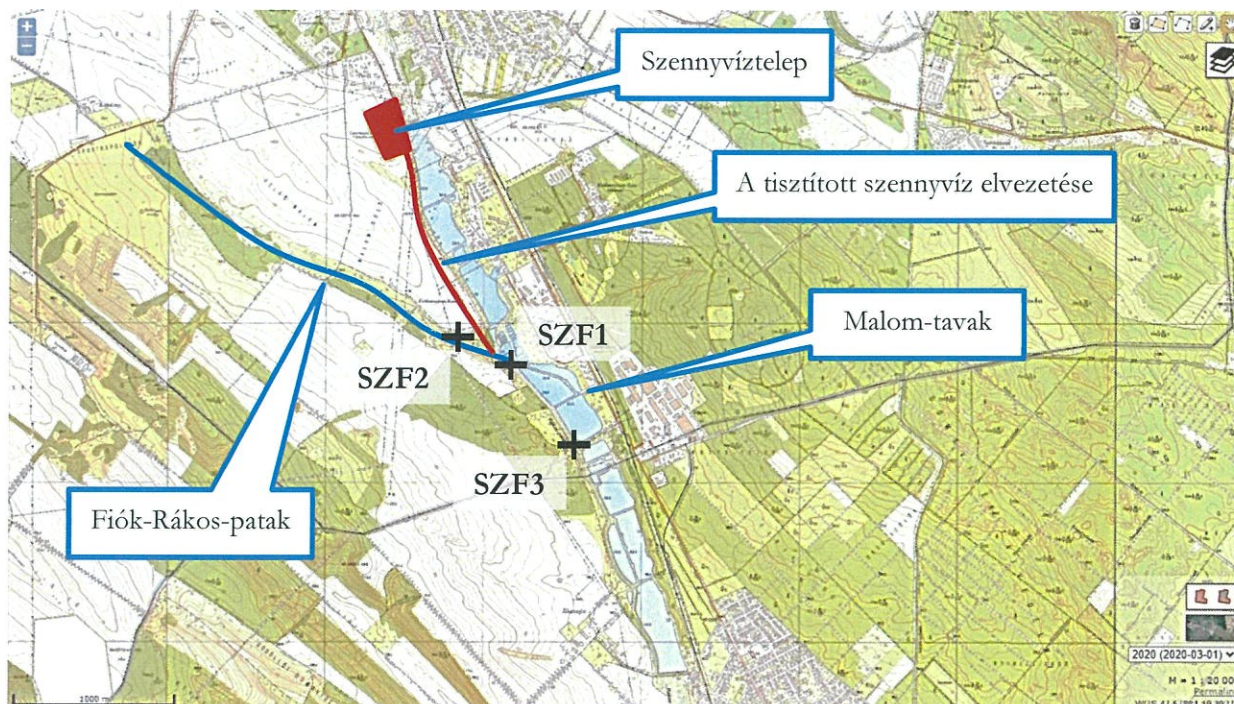
Az **SzF1 jelű kútban** 2020-ban az előző évekhez hasonlóan az ammónium (2,10 mg/l; határérték: 0,5 mg/l) és az arzén (16,8 µg/l; határérték: 10 µg/l) kivételével minden paraméter a „B” szennyezettségi határérték alatt maradt. A nitrit és nitrát koncentrációja minden mérés során a kimutathatósági határ alatti volt.

Az **SzF2 jelű kút** található a legközelebb a tisztított szennyvíz bevezetési pontjához. A kútban mért paraméterek sem az áprilisi, sem az októberi vizsgálat során vett mintában nem közelítették meg a szennyezettségi határértéket, a kimutatott mennyiségek hasonlóak voltak a két mintavételi időpontban. A nitrit és az ammónium koncentrációja az októberi mintában a kimutathatósági határ alatt volt, a nitrát koncentrációja 1,8 mg/l volt az őszi mérés alkalmával, tehát nem sokkal haladta meg a kimutathatósági határértéket (szennyezettségi határérték: 50 mg/l).

Az **SzF3 jelű kút** található legtávolabb a tisztított szennyvíz bevezetési pontjától és egyben a szennyvíztisztítótól is. A vízminták alapján elmondható, hogy az ammónium (15,80 és 16,10 mg/l; határérték: 0,5 mg/l) és az arzén (16,30 µg/l; határérték: 10 µg/l) koncentrációja meghaladta 2020-ban a „B” szennyezettségi határértéket az előző évi eredményhez képest kevéssel nagyobb mértékben. A nitrit és nitrát koncentrációja a kimutathatósági határ alatt volt mind a két félévben vett vízmintában.

A TPH (összes alifás szénhidrogén) koncentrációja 2020-ban az előző évi eredményekhez hasonlóan mindhárom figyelőkútban a kimutathatósági határ (50 µg/l) alatt maradt.

A szennyvíztisztító telep és a monitoring kutak adatai alapján arra lehet következtetni, hogy a szennyvíztisztító telepnek nincs vagy nem jelentős a talajvizet szennyező hatása. A tisztított szennyvíz bevezetési pontja alatt található SzF3 jelű monitoring kútban kimutatott, határértéket meghaladó ammónium és arzén koncentráció egyéb okokra vezethető vissza: a környékbéli állattartó telepek, a nem megfelelő trágyaelhelyezés, valamint a csatornázottság hiányával összefüggő szennyvízszikkasztás. Ezért ezen kibocsátások mielőbbi megszüntetésére lenne szükség. Az arzéntartalom feltehetőleg természetes eredetű, a talajban lévő arzén mikrobiális tevékenységből fakadó remobilizációjának következménye, melyet a talajba kerülő ammónia által felgyorsított mikrobiális tevékenység fokozhat.

3. ábra: A 3 db monitoring kút és a tisztított szennyvíz elvezetése (forrás: mepar.hu)

Monitoring kút jele	EOV Y (m)	EOV X (m)	Magasság (mBf)
SZF1	674 067	246 841	185,98
SZF2	673 849	246 906	187,50
SZF3	674 603	246 210	181,46

2. táblázat: A szennyvíztelephez tartozó figyelőkutak adatai

2.6 Zaj- és rezgésvédelem

Gödöllő nem rendelkezik zaj-és rezgésvédelmi korlátozásokat tartalmazó rendelettel, így az országos érvényességű zajvédelmi rendeletek előírásai az irányadók.

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. melléklete szerinti, közlekedéstől származó, alábbi zajterhelési határértékek betartása szükséges a lakóterületeken (kisvárosias, falusias):

nappal (6-22 óra között) 65 dB,

éjjel (22-6 óra között): 55 dB.

Az 1. melléklete szerinti, üzemi és szabadidős zajforrások zajterhelési határértékei lakóterületen (kisvárosias, falusias):

nappal (6-22 óra között) 50 dB,

éjjel (22-6 óra között): 40 dB.

A 2.§ (4) bekezdése alapján: „a nem közterületen megtartott, a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló rendelet szerinti alkalmi rendezvény esetében e rendelet alkalmazása során:

- a) nappali időszakon a 6:00 és 23:00 közötti időszakot, éjjeli időszakon a 23:00 és 6:00 közötti időszakot kell érteni,
- b) a zajtól védendő valamennyi területen a zajterhelési határérték nappali időszakban 65 dB, éjjeli időszakban 55 dB”.

Gödöllő esetében az ipari és gazdasági létesítmények városfejlesztési tervezésnek megfelelően lakó és pihenőövezetektől viszonylag jól elkülönülnek. Az itt működő cégek viszonylag alacsony zajki-bocsátásúak, ezért lakóingatlanok közelében nem jár számottevő zajterheléssel. A hatósághoz ilyen jellegű bejelentések az utóbbi években nem érkeztek. Hatósági eljárásra, vagy bírság kiszabására utoljára 2012. évben került sor.

A város lakóövezeteit érő zajterhelés főként a közlekedésből származik, ott is elsősorban az M3 autópálya, a városon átmenő HÉV és a Budapest-Miskolc vasútvonalából származó forgalom zavarja a környéken élő lakosságot.

2.7 Élővilág

2.7.2 Zöldterületek, zöldfelületek

Gödöllő egyedi adottságokkal rendelkezik, a város 54 %-a zöldfelület, amelynek ápolására és megőrzésére jelentős gondot fordít az Önkormányzat.

„A városfejlesztésnek kiemelt feladata, hogy a meglévő zöldfelületeket megőrizze és továbbfejlessze. Nagyon szép tájképi adottság, amit meg kell őrizni! A várost tulajdonképpen egy erdőgyűrű veszi körül. A településrendezés feladata, hogy ezeket az erdőket úgy óvja a további beépítésektől, hogy ezek megmaradjanak mind tájképi elemi, mind ökológiai elemében. Ugyanakkor folyamatosan fejleszteni kell a zöldfelületek minőségét is. Egyedi adottsága Godollőnek a városon áthúzódó park-rendszer; azon dolgozunk, hogy ezek összekapcsolódjanak, átjárhatóak legyenek. Az 1000 fa program folytatódott a városban: a cél az, hogy évente 200 új fával bővüljön a város.”

„Nagy igény van rá, hogy a város területileg is fejlődjön. Ez azonban nem fenntartható fejlesztési modell. Inkább a belső területek sűrűsödésével fog fejlődni a város. A központban is nagyon sok olyan terület van, ami a korábbi mezőgazdasági művelésből maradt ránk. Ezek most nem igazán vannak kihasználva. Az lenne a természetes módja a fejlődésnek, ha ezek a területek besűrűsödnének. Az azonban nagyon fontos, hogy megtaláljuk az arany középutat, hogy megmaradjon a város zöldövezeti jellege.” *(Mészáros Judit főépítész által adott interjú alapján, Gödöllői Szolgálat, 2020. április 30.)*

A zöldfelületek karbantartása a VÜSZI Nonprofit Kft. gondozására van bízva. A Kft. által 2020. évben végzett munkálatok részletes leírása a 3. fejezetben található.

A város kertészeti szakemberei nagy hangsúlyt fektetnek a faállomány ápolására, fenntartására és folyamatos pótlására. Ez nemcsak a kivágott egyedek pótlását jelenti, hanem új növények telepítését azokon a területeken is, ahol a koros faállománynak nincs elegendő utánpótlása. A tavalyi évben októberig háromszázötven fa ültetése történt meg, ebből ötvenet családok kaptak, ezeket közterületen ültették el és gondozásukat is vállalták. Kétszáz facsemetét ültettek ki a szakemberek az Alsó-parkba – köztük több fenyőfélék – az idős faállomány alá, a többi utak mentén, parkokban és játszótérekben kapott helyet. A kiültetett növények több mint 80 százaléka megeredt. A telepítések jövőre is folytatódnak, a tervek szerint az idős faállományok pótlásával.

2.7.3 A Rákos-patak revitalizációja

Az elmúlt években elsődleges hangsúly az Alsópark rekonstrukcióján volt. Azonban a hosszabb távú környezetvédelmi stratégia részét képezte a Rákos-patak komplex környezeti fejlesztése. Ez egyrészt a biodiverzitás javítása, másrészt az így létrejövő rekreációs terület szempontjából is igen pozitív terv. Az Önkormányzat 2017-ben a Gödöllő Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (2015-2020) megfelelően vállalkozási szerződést kötött a Hidro-Consulting Kft.-vel a Rákos-patak Gödöllő, alsóparki szakasza mederrendezési terveinek és a hozzá kapcsolódó „városi biodiverzítástanösvény” létrehozásához szükséges tervek elkészítésére. Az engedélyezési tervek elkészültek, a projekt megvalósításához szükséges engedélyek megvannak.

A tervek 2019-ben közelebb kerültek a megvalósuláshoz, hiszen a Pest Megyei Önkormányzat a Rákos-patak völgye Pest megyei szakaszára vonatkozó térségfejlesztési koncepció és stratégiai programban foglalt célok megvalósításának érdekében – az érintett településekkel (Szada, Gödöllő, Isaszeg, Pécel) konzorciumot alkotva – Pest megye Területfejlesztési Koncepciója 2014–2030 és Pest megye Területfejlesztési Programja 2014–2020 megvalósításához nyújtandó célzott pénzügyi támogatás felhasználásának feltételrendszeréről szóló 1517/2016. (IX. 23.) Korm. határozat alapján biztosítandó forrás terhére – Pest Megye Önkormányzata 22/2019. (04.26.) PMÖ határozata alapján – a pénzügyminiszterhez egyedi támogatási kérelmet nyújtott be. **A 2020-as évben azonban sajnos nem született döntés a támogatás megítéléséről.**

A támogatási kérelemmel érintett projektelemek célja, hogy a Rákos-patak menti területek revitalizációja minél szélesebb körben megvalósuljon, és hosszabb távon a Rákos-völgy Pest megyei szakasza a Dunakanyarhoz fokozatosan felzárkózó minőségű, ismertségű, rekreációs és turisztikai desztinációvá, ökoturisztikai folyosóvá váljon. A Gödöllői szakaszon tanösvény kialakítása is tervezett. A fent említett PMÖ határozat alapján a következő projektelem tervezett a Gödöllői szakaszon: „A projektrész magába foglalja a főmeder jelenleg kiépített, mesterséges burkolatú részeinek bontását, a természetközeli, attraktív, spirálszerű mederrendezést, mederstabilizálást, a duzzasztott mellékág és wetland kialakítását. A fejlesztés keretében a patak átalakított mederszakasza feletti közlekedést biztosító, természetközeli anyagokból készülő két új gyalogos híd kerül telepítésre és megtörténik az átalakított szakasz környezeti rendezése.”

A projekt kivitelezése a Rákos-patak rehabilitációjához kötődik, így a megvalósítás és annak várható időpontja függ a konzorcium támogatási kérelmének elbírálásától.

3 A városi környezet fenntartható tervezésének és üzemeltetésének értékelése

3.2 A VÜSZI Gödöllői Városüzemeltető és Szolgáltató Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft. által a 2020. évben ellátott feladatok

3.2.2 Zöldterületek fenntartása és üzemeltetése

A társaság a zöldterület fenntartási tevékenységének keretén belül a városi parkokat szinten tartotta. A városi közterületek - a közhasznú szerződésben rögzítetteknek megfelelően - gondozottak, tiszták, virágosak voltak. A Kft. parkrészele a 2020. évben az üzleti tervben és a parkfenntartási szerződésben meghatározott feladatait folyamatosan végezte és teljesítette az alábbi pontokban bemutatott módon.

3.2.2.1 Gyepfenntartás és fűvágás

A 2020. évben összesen 4.101.041 m² terület kaszálására, fűnyírására került sor, ebből intenzív terület 31.890 m² volt, mely esetében minden alkalommal gyűjtés is történt. A közintézmények fűnyírási, kaszálási feladatait is a VÜSZI Kft. végezte, melynek kapcsán összesen 391.580 m² területen végeztek kaszálást. A parkok, lakótelepek és játszóterek 2.442.745 m² vágott felületet tesznek ki. 2020. év végéig az allergén besorolású területek esetében összesen 375.483 m² terület kaszálását végezték el. Az önkormányzati tulajdonú külterületi utak mentén 1 alkalommal végeztek kaszálást, összesen 122.294 m² felületen. A közterületi intenzív gyepterületeken, valamint a 3 intenzíven fenntartott intézményi gyepterületen tavasszal és ősszel megtörtént a gyepszellőztetés, valamint az NPK+Fe+Mg hatóanyagú műtrágya kijuttatása.

3.2.2.2 Fák, cserjék és élő növények ültetése

A városi közterületeken 2020. évben 1287 db díszcserje és 228 db díszfa telepítése vagy átültetése valósult meg. A legjelentősebb cserjetelepítések az Alsópark területén történtek, összesen 214 db, azonban a legtöbb cserje a belvárosi zöldfelületek megújítása céljából került telepítésre, összesen 864 db, amelyek a Petőfi téren, a Máriakert területén, valamint a Főtéren. Ezeken a területeken a rossz cserjék eltávolítása után történt az új növények telepítése. Novemberben történt a díszfák telepítésének jelentős része. A faültetési program kapcsán új fasor került kialakításra a Hegy utca buszforduló környezetében, a Tessedik Sámuel utcában. Máriabesnyőn a Szabadság út mentén megvalósítandó fasor telepítésének első üteme is lezajlott, melynek keretén belül 48 db platánfa került telepítésre. A felsoroltakon kívül több kisebb helyszínen is történt fetelepítés, mint a MUZA parkoló területén, a Palota-kert 1. mögötti játszótéren, a Martinovics utcában, valamint az Alsópark területén, de új fákat kapott a Ligeti Juliska játszótér és a Blaháné úti napközis tábor.

3.2.2.3 Virágültetés

Kora tavasszal összesen 420 db cserépben helyeztek ki futó árvácskát a központi korlátokra, valamint 120 db kaspóban a lakótelepekre. Az árvácskák júniusban kerültek leváltásra egynyári növényekre. A parkfenntartási szerződésben magadott helyszíneken az első félévben megtörtént a télen kifagyott kétnyári virágok pótlása, majd májusban ezek és a hagymások kiszedése. Májusban a virágtartók és egynyári virágágyások beültetése lezajlott, mely során összesen 24.702 db egynyári növény került kiültetésre. A korábbi évhez képest 3849 db-al több virág ültetése történt meg, melynek oka további virágágyások telepítése az Alsópark területén. Októberben a virágágyásokba a város területén 16751 db kétnyári növény és 7434 db virághagyma kiültetésére került sor. A tavasz folyamán 3000 db az ágyásokból kiszedett, de jó állapotban maradt hagymát ültettek ki az Alsóparki főstány mentén, valamint szintén az Alsópark területén 550 db hagymás növény telepítése történt meg a füves területeken, a fajsza szám bővítése céljából.

3.2.2.4 Közterületi faállomány fenntartása, ápolása, vizsgálata

2020-ban a balesetveszélyes, rossz egészségi állapottal rendelkező, vagy száraz fák, állapotuktól függően gallyazásra-, ifjításra- illetve kivágásra kerültek. A lakosság felől is számos bejelentést érkezett, melyeknek kivizsgálása, helyszíni szemléje után végezték el az ápolási munkákat. 2020. évben 1323 db fa kezelése történt meg külső vállalkozók bevonásával, ebből 104 db kivágás, a többi esetben szárazolás, ifjítás, fagyöngymentesítés és gallyazás történt. Az alvállalkozók a szerződésben rögzített feladatokat emelőkosaras autóval és alpin technika alkalmazásával végezték el. A faápolási munkák során a nagy méretű metszlapokat fasebkezelő szerrel látták el.

3.2.2.5 *Közféri eszközök és játszótéri berendezések karbantartása*

A játszótéri eszközök technikai állapotának ellenőrzése, karbantartása, a játszóterek takarítása és rendezése folyamatos volt. Feltöltötték és kitakarították a homokozókat. Kiemelten foglalkoztak a játszóterek, parkok utcabútorainak felújításával, festésével.

Felújításra kerültek a Szent János utca és Paál László közí lakótelep padjai.

3.2.2.6 *Közféri berendezések és játszótéri eszközök karbantartása*

2020-ban nagy hangsúlyt fektettek a játszótéri eszközök technikai állapotának ellenőrzésére, karbantartására, a rend és a tisztaság visszaállítására. Elvégezték a közterületi játszótéren a homokozók feltöltését, valamint azok kitakarítását. Kiemelten foglalkoztak a játszóterek, parkok utcabútorainak felújításával, festésével. Felújításra kerültek a Szent János utca és a Paál László közí lakótelep padjai.

3.2.2.7 *Növényápolási munkák*

1121 db díszfa permetezése történt meg, összesen 3 alkalommal. A Kossuth Lajos utcában további 25 db vadgesztenye esetében injektációs technológiát alkalmaznak. Gyommentesítés 32.844 m² területen, sövénynyírás 27.553 m² területen történt.

A városközpontban található virágágyásokban és korlátokon, kandeláberekben elhelyezett egyévi növényei napi öntözést igényelnek. Az elmúlt 3 évben telepített fák, cserjék öntözésére is folyamatosan szükség volt a meleg és zömében száraz időjárás miatt. Az öntözésre, valamint a rendszeres tápoldatozásra összesen 3041 munkaórát fordítottak. Az egyévi virágágyásokban, kandeláberekben és korlátokon kihelyezett növények heti gyakorisággal kaptak tápoldatot a folyamatos, dús virágzat érdekében, fásszáruak esetében 3 alkalommal került tápanyag hozzáadása az öntözővízhez. Az egyévi és kétévi virágkiültetés alkalmával hosszú hatástartamú (Osmocote) műtrágya is került kiuttatásra az ágyásokba.

3.2.2.8 *Városüzemeltetéssel összefüggő előre nem látható feladatok*

Az év során összesen 68 szociálisan rászorult személy részére összesen 680 q tűzifa került kiszállításra a közterületen kivágott fákból, levágott ágakból.

3.2.2.9 *Gyepmesteri tevékenység*

A gyepmesteri tevékenységet a VÜSZI 4 saját alkalmazottja látja el, biztosítva a közterületi befogást és telepi állatgondozást. Az állati tetemek begyűjtését alvállalkozó bevonásával látják el. A gyepmesteri telepen összesen 33 db kenel és kifutó található. Éves szinten az átlagos kutyaszám 29,9 darab volt annak ellenére, hogy az év során 115 kutyát adtak új gazdához.

3.2.3 **Közterületek fenntartása és üzemeltetése**

3.2.3.1 *Közterületek takarítása*

Az Önkormányzattal kötött szerződésben meghatározott helyeken és gyakorisággal, alvállalkozó bevonásával végezték a közterületek takarítását. Az intenzív területeken napi takarítást végeztek, míg a lakótelepek, játszóterek, parkok esetében a repülő szemét szedése heti, több esetben napi gyakorisággal történt meg. A közterületekről begyűjtött hulladék mennyisége az előző évi lényegesen meghaladja.

3.2.3.2 Zárt csapadékvíz elvezető csatornák üzemeltetése és fenntartása

A zárt csapadékvíz-csatorna átvizsgálása, szükség szerinti gépi tisztítása, a csatorna nyomvonalán található tisztítóaknak, víznyelőaknak ellenőrzése, szükség szerint az aknafedlapok, víznyelő-fedlapok és rácsos átereszek javítása, cseréje és takarítása megtörtént.

2020-ban víznyelők (104 db), rácsos átereszek (9 db) kézi takarítását végezték el, esős időben a vízvezető rendszer folyamatos ellenőrzésével. Rácsos víznyelőket, csapadékvíz csatorna fedlapokat is helyre kellett állítani (Szent János utcában, Kör utcában, Esze Tamás utcában, Bethlen Gábor utcában, Duna utcában). Javításra került az Ádám utcai, a Dárda utcai és a Turul utcai keresztrács. Részfolyóka beépítésre került sor a Puskás Tivadar utcában.

Alvállalkozó bevonásával elvégezték az átereszek, a zárt rendszerek gépi takarítását.

3.2.3.3 Nyílt árkos csapadékvíz elvezető rendszer üzemeltetése és fenntartása

A csapadékvíz-elvezetés a domborzati adottságok miatt különösen nagy gondot jelent és folyamatos karbantartást igényel. Az utak mentén a burkolt árkok, földárkok, nyílt árkok, átereszek takarítása folyamatos, mely főleg hordalék és szerves hulladék kiszedéséből tevődött össze. Ezért szükséges a lakosság bevonása az árkok tisztántartása érdekében. Az ülepítő, szikkasztó aknákat is takarították a hordaléktól.

3.2.3.4 Téli útüzemeltetés

Gödöllő város közterületein, a helyi közutakon, az ingatlanokhoz nem csatlakozó burkolt járdákon, továbbá Gödöllő Város Önkormányzatának tulajdonát képező ingatlanok előtti területeken végezték a téli csúszásmentesítést, a hó eltakarítást. A Társaság fokozott figyelmet fordított a hajnali útellenőrzésekre, a páralecsapódások miatt szükséges csúszásmentesítésekre, szem előtt tartva a tömegközlekedési útvonalak mindenkori járhatóságának biztosítását. A feladatot folyamatosan, 24 óras készenléti ügyeletet biztosítva végezték a tél folyamán. A csúszásmentesítés részben környezetkímélő anyagok felhasználásával történt. A felhasznált szóróanyagok 20 m³ CaCl₂-oldat, CaCl₂-granulátum, zeolítot tartalmazó jégmentesítő együttesen 8,7 t és útszóró só 55,2 t volt. A kézi csúszásmentesítés részben alvállalkozó bevonásával történt.

3.2.3.5 Élővizek tisztántartása és környékének kaszálása

A város területén lévő burkolt felületek megnövekedésével a lecsökkent összegyűlekezési idő miatt a hirtelen lezúduló csapadék koncentrált elvezetése fontos feladat és ez csak a patakmedrek folyamatos kotrásával, a partfalak kaszálásával - mederben kinőtt fák, bokrok, cserjék irtásával - és mederburkolat javításával, karbantartásával érhető el. A kaszálási és növényzet eltávolítási feladatot összesen 22 618 fm-en végezték el (Rákospatak és mellékágai, valamint Besnyői-patak éves kétszeri kaszálása). Elvégeztették a szükséges vízvizsgálatokat. A Rákospatak mederburkolatának javítását végezték 2 helyszínen, a Ady Endre sétánynál és a Liszt Ferenc utcánál mederburkolási munkát végeztek.

3.2.3.6 Közterület-rendezés és illegálisan lerakott hulladék elszállítása

Az illegálisan lerakott hulladék mennyiségének csökkentése, illetve mérsékléséhez a területeken felállított korlátokkal, árokással és egyéb fizikai módon történik a védekezés. A feladat a Városüzemeltetési Irodával egyeztetettek szerint és a lakossági bejelentések figyelembevételével került elvégzésre. Az illegálisan lerakott hulladék elleni védekezés folyamatosan zajlott, amellett, hogy 2020-ban a VÜSZI részéről 188,31 tonna illegálisan lerakott hulladék elszállítása történt.

Az elszállított mennyiségből látható, hogy az elmúlt évek kamera kihelyezéseinek eredményeként az elhagyott régi lerakóhelyek forgalma kisebb, viszont a nem kamerázott területeken továbbra is jelen van a tiltott tevékenység.

3.2.3.7 Aszfaltburkolatú utak tisztántartása

Az aszfaltutak minőségének megőrzése érdekében és levegőtisztaság-védelmi szempontból is fontos feladat a preventív védekezés, a szegélyek melletti sárfelszedés és a vízelvezetés biztosítása.

Az utak takarítása nagymértékben összefügg a csapadékvíz-elvezetés és főleg az utak állagmegóvási, kátyú mentesítési munkáival. A feladat keretében a kiemelt szegéllyel ellátott utakon a szegélyek melletti sárfelszedést és a megnövekedett aszfaltfelületű utak takarítását egész évben folyamatosan végezték. A város területén a szilárd útburkolat takarításához gépi seprőgépet is használtak.

Az aszfaltburkolatú utak padkáinak feltöltését, növények nyesését (összesen: 2966 m²) végezték el.

3.2.4 Egyéb munkálatok a városi környezet érdekében

- Földutak, stabilizált utak fenntartása;
- Aszfaltburkolatú utak fenntartása, burkolatjavítása;
- Aszfaltburkolatú utak padkáinak fenntartása, megóvása;
- Hidak karbantartása;
- Járdaburkolatok fenntartása;
- Forgalomtechnikai és közlekedésbiztonsági eszközök üzemeltetése és fenntartása.
- Telep bérbeadás és vagyonkezelés
- Parkoló üzemeltetés

3.3 Kerékpárosbarát Város Program

A „Legyen Gödöllő Kerékpárosbarát Város” program keretében folyamatosak a fejlesztések. A Kerékpáros Hálózatfejlesztési Tervben lefektetett célkitűzések alapján évről évre újabb kerékpárosforgalmi létesítmények készülnek.

Gödöllő Város Önkormányzata harmadik alkalommal is elnyerte a Kerékpárosbarát Település címet, amivel az Innovációs és Technológiai Minisztérium azokat a településeket ismeri el, amelyek igyekeznek népszerűsíteni a kerékpáros közlekedést, és szeretnék elérni, hogy ez a környezetkímélő közlekedési mód minél jobban elterjedjen. A díjat az Innovációs és Technológiai Minisztériumban Bárdy Péter, alpolgármester vette át. Az elismerő címetek átadó Schanda Tamás miniszterhelyettes, parlamenti és stratégiai államtitkár kiemelte: azokat a településeket díjazták, amelyek a megfelelő infrastruktúra kialakításával, szemléletformálással teszik vonzóvá a környezetbarát kerékpáros közlekedést a lakosok számára. Gödöllő önkormányzata 2012-ben hirdette meg a Legyen Gödöllő Kerékpárosbarát Város Programot, aminek eredményeként a Magyar Kerékpárosklub Gödöllői Szervezetének szakmai támogatásával, a lakossági igények figyelembevételével zajlanak a fejlesztések. Így készült el az elmúlt években a Főteret Máriabesnyővel és Blaha városrészrel összekötő útvonal.

Az Alsópark és az Arborétum közötti kapcsolatot biztosító kerékpárút megvalósítása folyamatban van, szakaszos ütemezésben. Az Alsóparkon át, a Sík Sándor és Alvég utcákat érintve az Isaszegi úton az arborétumig készül a kerékpárút. Az Isaszegi útra tervezett kerékpárút több szakaszból áll, az Alvég utcától közös gyalogos- és kerékpárút készül. A kerékpárút Gödöllő határától egészen a Haszonállat Gómnegőrzési Központig került megtervezésre, így a külterületen dolgozók számára

lehetőséget biztosít a kerékpárral történő munkába járásra, az Arborétumba kirándulóknak pedig arra, hogy kerékpárral is biztonságosan látogathassák a természetvédelmi területet. 2020-ban átadásra került az Alsópark 775 m hosszú kerékpárút szakasza, valamint az Ady sétány 126 m hosszú kerékpárútja. A beruházás a Gödöllő Város Önkormányzata által elnyert „Gödöllő Fenntartható Közlekedésének fejlesztése: Észak-déli irányú főhálózat II. ütem” című, PM_KEREK-PARUT:_018/20 azonosítószámú pályázat keretében valósult meg. A kivitelezés befejezése 2021-ben történik.

A NIF Zrt. megbízásából készül az EuroVelo14 kerékpáros útvonal részét képező Rákospatak menti kerékpárút Pécel – Isaszeg – Gödöllő – Zsámbok kerékpáros útvonal fejlesztésének terve (jelenleg tanulmánytervi szakaszban tart a tervezés).

3.4 Energiahatékony közvilágítás

Mintaprojekt keretében elkészült több útszakasz világítás-korszerűsítése, aminek eredményeként nem csak a fogyasztás, hanem a fényszennyezés is csökken. LED-esre cserélték a közvilágítás lámpáit a Szabadság úton a Gödöllő táblától a Táncsics Mihály útig, az Ady Endre sétányon a Szabadság úti csomóponttól a mentőállomásig, a Dózsa György úton a Széchenyi István utca és a Szilhat utca között, valamint a Testvérvárosok útján a Szabadság út és a Grassalkovich Antal utca közötti szakaszon. A mintaprojekt lényege, hogy éjszaka, amikor gyéresebb a közlekedés, a lámpák visszaszabályoznak, és így 30 %-kal kevesebb fényt bocsátanak ki.

3.5 Rendezvények, civil szervezetek tevékenysége

Városunk rendezettségéért, a szép környezetért nemcsak a VÜSZI munkatársai tesznek meg mindent, hanem a város lakosai is.

A komposztálás népszerűsítése érdekében komposztláda kihelyezésével nyitották a 2020-as évet a Gödöllői Zöld Óvoda óvodásai, akik különleges környezetvédelmi edukációs programban vettek részt. A TIGÁZ Zrt. „Töltsük újra a természetet!” elnevezésű programját Kelet-Magyarország öt városában indította el, köztük Gödöllőn is. Cél volt megmutatni, illetve felhívni a figyelmet az egyéni felelősségvállalás jelentőségére. Naponta egy kiló szemetet termel egy átlagember, és ez akár 30 százalékkal is csökkenthető, ha a kidobásra ítélt hulladék szerves része nem a kukába, hanem a komposztálóba kerül. A projekten belül az óvodások – és rajtuk keresztül a családjaik – tapasztalati úton szerezhettek ismereteket a komposztálásról, és megismerték a természet ciklikusságát és újra-termelő erejét, amelyhez kis odafigyeléssel és tenni akarással ők is hozzá tudnak járulni. A program szakmai partnere a GATE Zöld Klub volt.

A dobogós, harmadik helyen végzett az Alsópark kedvelt mászófája az ÉV FÁJA versenyben. A fát „Gödöllői görbepfa” néven a Diverzitás Közhasznú Alapítvány nevezte be a versenybe és számos lakost buzdított a szavazásra a tájképi értékű fa elismerése érdekében.

A versenyt lebonyolító Ökotárs Alapítvány Facebook-oldalán online jelentette be a verseny vég-eredményét.

4. ábra: Gödöllői görbepfa

2019-ben hirdette meg az Önkormányzat az „1000 új fa Gödöllőre!” című programot, melynek keretében öt éven át, évente 200 db fa elültetésére kerül sor, üzenetképpen a jövőnek. Cél, hogy a generációk közösen ültessék el a növényeket. A 2020. évben tovább folytatódik az ötéves program. A múlt évben meghirdetett program nem csak a lakosság tetszését nyerte el: a Magyar Marketing Szövetség városmarketing gyémánt díjjal jutalmazta. Az önkormányzat és a VÜSZI Nonprofit Kft. szakemberei közösen állapítják meg a következő évekre javasolt helyszíneket, mely során igen sok szempontot kell figyelembe venni. A 2020-as programban elsőbbséget élveztek azok a helyszínek, ahol a város, fákkal gazdagabb részeihez képest lényegesen kevesebb a növény, valamint azok, ahol az állomány sűrítésével egy terület funkcióját kellemesebbé lehet tenni. Előbbire példa lehet egy utca, ahol az utat övező zöldsávokban jelenleg nem található fa (új a későbbiekben utca vagy városképileg is domináns fasor jeleníthető meg), utóbbira pedig például egy játszótér. Jövőbeli cél a fentiekben túl a jelenleg idős faállománnyal rendelkező területeken gondoskodni az utánpótlásról, hogy az esetlegesen közel azonos időben kiöregedő faegyedek helyén ne jelenjenek meg üres, fátlan területek, így a város zöldfelületi arculata ne változzon. A kiültetésre kerülő fajok kiválasztásánál egyik legfontosabb szempont a közművek elhelyezkedése, mind a talajszint alatt, mind a levegőben. Főként az utak mentén előfordul, hogy látszólag hiába a széles zöldsáv a közművek miatt csak korlátozott növekedésű fajtával oldható meg a fásítás, de fontos szempont a változatosság is. Ahol erre lehetőség van, a nagyobb lombkoronát nevelő fajok kerülnek kiválasztásra, mint a különböző hársak, juharok, kőrisek, tölgyek, vagy platán. 2020-ban a 200 új facsemetének köszönhetően a Szabadság út, a Hegy utca, a Tessedik utca és az Alsópark egyes területei szépültek meg.

A Blaháért Társaság, a VÜSZI Nonprofit Kft. és Kovásznai-Szász Gergely összefogásának eredményeként egy speciális gép segítségével megtisztították az Úrréti -tavat az egész vízfelületet beborító hínártól. A berendezés nem csak a vízfelszínről, hanem a fenékről is összegyűjtötte a tó eutrofizációját elősegítő növényt.

2020-ban a járványügyi helyzet miatt a szokott nagyszabású rendezvény helyet kisebb, változatlanul színvonalas rendezvényekkel várták az érdeklődőket a Nemzetközi Természet és Környezetvédelmi Fesztiválon szeptember 11-13-án. Olyan helyszíneken került megrendezésre a Fesztivál, ahol kontrollálni tudták a létszámot és a kapcsolattartást ezért kiemelten a kastély tereiben, valamint az V-ös kapuhoz tartozó parkban kaptak helyet a rendezvények. A fesztivál azonban igyekezett minél többekhez eljutni, ezért a város főterén szeptember 5-től -10-ig esténként filmvetítések voltak.

A fesztivál néhány kísérő rendezvénye:

- A Trash Art és a Varázslatos Magyarország fotókiállítás ingyenesen voltak megtekinthetők, a fotókiállítás a kastély földszintjén kapott helyet, a hulladékszobrok pedig a kastély előtti területen voltak láthatóak.
- A Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ földszintjén is fotókiállítás várta az érdeklődőket, itt a fesztiválhoz kapcsolódó „Ember és természet” - Kárpát-medencei ifjúsági fotópályázat képeit tekinthették meg, a díjkiosztójára szeptember 13-án vasárnap 10 órakor került sor.

A háromnapos rendezvényen csaknem 150 filmet nézhettek meg ingyenesen az érdeklődők. A koronavírus-járvány miatt idén májusról szeptemberre halasztott fesztivál keretében idén is két filmszemlét tartottak: a tágabb nemzetközi seregszemle mellett a Kárpát-medence értékeinek bemutatására fókuszáló mustrát is. A fesztivál célja, hogy a természettel kapcsolatos filmalkotásokon keresztül hívja fel a társadalom figyelmét a világ, és ezen belül Európa és a Kárpát-medence természeti értékeire, szépségeire, környezetünk védelmére, valamint a biodiverzitás fenntartásának fontosságára. A filmfesztiválra idén csaknem 2200 nevezés érkezett a világ 114 országából; a díjátadó gálát szeptember 12-én tartották a Gödöllői Királyi Kastély Lovardájában. A fesztivál fődját a Mesék a mókus világból című természetfilm, a német Yann Sochaczewski alkotása nyerte, Gödöllő város különdíját Szentés Richárd kapta Ocean's Seven: Az északi pokol című alkotásáért. A vetítések mellett a látogatók találkozhattak a Trash Art Magyarország szobraival, zöld szakmai és civil szervezetekkel, valamint fotókiállításokat tekinthettek meg.

Az önkormányzat nyertes KEHOP-1.2.1-18-2018-00070 azonosító számú projektjének részeként 2 nagyobb városi rendezvényen került felállításra a „KlíMAváltozás most és a jövőben – Te is TEHETSZ ELLENE!” elnevezésű KlíMASátor, ahol az érdeklődők megismerkedhettek a klímaváltozást érintő problémákkal és azokra nyújtott megoldási javaslatokkal, melyet mindenki saját otthonában is alkalmazhat Földünk védelme érdekében. Az érdeklődők első alkalommal 2019-ben a Gödöllői Belvárosi Napokon találkozhattak a MUZA parkolóban felállított KlíMASátorral. A 2020 szeptember 11-13. között megrendezett Nemzetközi Természetes Környezetvédelmi Fesztiválon, a klímavédelem jegyében a KlíMASátor mellett Öko-Labirintus is színesítette a 3 napos rendezvényt, melyre a járványhelyzet ellenére a három nap alatt közel 6000 látogató volt kíváncsi. A pénteki napon a helyi iskolák egyes osztályai látogattak el a rendezvényre, így játékos formában ismerkedhettek a klímavédelem és az egyéni cselekvések jelentőségével. A hétvégén a családoké volt a főszerep. A sátorban elhelyezett tájékoztató kiadványok és plakátok informálták a lakosságot a klímaváltozás jövőben is várható helyi hatásairól, az ezzel kapcsolatos alkalmazkodási lehetőségekről. A sátorba látogatóknak lehetőségük volt javaslatot is tenni települési intézkedésekre, melyek segíthetik a klímaváltozással kapcsolatos helyi alkalmazkodást. A sátor egyik legnépszerűbb eleme a Szerencsekerék volt, amit a Szerencsekerék kvízt helyesen kitöltők forgathattak meg a garantált ökonyereményekért. A kisebbek játékos módon ismerkedhettek a témával, hogy olyan felnőttek váljanak belőlük, akiknek már természetes a környezetük védelme. Ennek érdekében színezőkkel, interaktív ökológiai játékokkal várták a sátorba érkező gyermekeket. A számos ökojáték közül nagy sikere volt a szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő mágneses golyóvezetőnek. A sátorban korcsoportonként elérhető KlíMATOTÓ-val mérték fel és tesztelték a lakosság tudását a klímaváltozással kapcsolatban. A KlíMATOTÓ-t kitöltők között értékes nyeremények kerültek kiosztásra. A szerencsés nyertesek közül a legkisebbek fűfejekkel, a kamaszok és felnőttek pedig komposztálókkel, illetve facsemetékkkel lettek gazdagabbak. Minden sátorba látogató klímatudatos ajánlásokkal távozhatott, melyek révén a résztvevők hazavitték a KlíMASátor üzenetét: „KlíMAváltozás – Te is TEHETSZ ELLENE!” A KlíMASátor mellett idén a gyermekek kipróbálhatták a mesés ÖKO-labirintust is, ami egy közel 200 négyzetméter nagyságú, menetlevéllel teljesíthető, ökojáték állomásokkal színesített játékos útvesztő. A gyerekek körében legkedveltebb játék a komposzt játék, valamint a Magyarország kirakó volt.

4 Gödöllői Önkormányzat rendeletei, Klímavédelmi stratégiája

A Covid-19 járvány miatti veszélyhelyzet kialakulása után, a polgármesternek „a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény” felhatalmazást adott a helyi rendelet (Gödöllőn a közterületek és az egyes, nem közterületnek minősülő ingatlanok tisztántartásáról, állagának megóvásáról szóló 14/2015. (V. 14.) önkormányzati rendelet) módosítására. A módosítás értelmében Gödöllőn 2020-ban teljes a tűzgyújtási tilalom lépett életbe. 2019-ben elkészült Gödöllő Város Klímavédelmi Stratégiája, melynek elfogadott változata 2020-ban vált a lakosság körében ismertté. A dokumentáció alapján Gödöllőn a legtöbb üvegházhatású gáz kibocsátást az energiafogyasztás okozza, ezt követi a közlekedés és az ipar.

A KEHOP-1.2.1 – Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás - pályázati konstrukció által elnyert támogatás részeként valósult meg az Euro Ökoland Alapítvány klímavédelmi szakértője által készített Gödöllő Város Klímastratégiája, mely a 2019. decemberi képviselő testületi ülésen került elfogadásra és 2020-ban kezdődött el a stratégia megvalósítása.

Helyi szintű klímavédelmi stratégiával már több hazai nagyobb város és település is rendelkezik. Magyarország globális és európai léptékben is különösen sérülékeny területnek számít az éghajlatváltozás várható hatásait tekintve, ugyanakkor a klímaváltozás hatásaival szembeni sérülékenységgel jelleget viszonylag nagy területi különbségeket mutat az országon belül. Hazánkban tíz kiemelt problémakörben találkozunk a klímaváltozás hatásaival, ezek a következők: árvíz általi veszélyeztetettség, belvíz általi veszélyeztetettség, villámárvizek (hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék), aszály, ivóvízbázisok veszélyeztetettsége, természeti értékek veszélyeztetettsége, erdőtüzek, turizmus veszélyeztetettsége, hőhullámok, építmények viharkitettsége. Ezen problémakörök érintettsége, illetve jellegzetességei kerültek kifejtésre a városi klímatanulmányban. Sokaknak a klímaváltozás leginkább nyáron jut eszébe, az akkor tapasztalt rendkívüli hőséget érzik túlzónak és egyre erősebbnek évről évre. A nyaranta érkező hőhullámok kimutathatóan megemelik a többlethalalozás arányát – elsősorban az idősek és keringési betegséggel rendelkezők, valamint a kisgyermekek számára kockázatos ez az időszak. Addig, amíg jelenlegi éves szinten 18-20 hőségnap várható a nyári időszakban, addig ez az előrejelzések szerint 2021-2050 között 48 hőségnapra fog emelkedni ez a szám. Önmagában ez az adat is aggodalomra ad okot.

Ma már tudományos egyetértés van abban a tekintetben, hogy a klímaváltozás elsődleges oka az emberi tevékenységből származó üvegházgáz kibocsátás megnövekedett mennyisége. Az éghajlatváltozás várható negatív hatásainak csökkentésére kétféle válasz együttes alkalmazását igényli: az üvegházhatású kibocsátások csökkentését, és az elkerülhetetlen éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást. Míg a klímaváltozás mérséklése globális összefogással élehető el, addig a kedvezőtlen hatásokra való felkészülés – a hatások jellegének és mértékének nagymértékű területi differenciáltsága miatt – területi szinten valósítható meg a leghatékonyabban.

Az elkészült klímastratégia legfontosabb megállapításai:

A Gödöllő-dombság természeti és táji értékekben gazdag terület, ugyanakkor a fővárosi agglomerációnak köszönhetően egyre intenzívebb terhelés alatt áll. Amire nagyon oda kell figyelni a jövőben, az a sérülékeny vízbázis. A felszint borító talajok rossz vízháztartása miatt a vízbázisok érzékenyek a lehulló csapadékok mennyiségére a térségben. A város helyzetéből adódóan (dombvidéki terület, vízvázlatzó környezete, koncentrált beépítettség) vízkár-elhárítási szempontból a szélsőséges időjárási eseményeknek (rendkívül intenzív csapadékoknak) van fokozott jelentősége.

Az előrejelzések szerint a gödöllői kistérséget a Nemzeti Alkalmazkodási és Térinformatikai Rendszer (NATÉR – klímamodelleken alapuló térinformatikai hazai rendszer) szerint elsősorban a hőhullámok, villámárvizek, csapadékeloszlás kiszámíthatatlansága, invazív fajok megjelenése fogja leginkább érinteni. A modell a hőhullámok témakörében kistérségi szintre vonatkozóan tartalmaz adatokat, így a sérülékenységi vizsgálat esetében is ezekre kapható információ. A rendszer vizsgálja a várható többlethalalozást hőhullámos időszakok alatt, a 2021-2050 közötti időszakra a Gödöllői kistérségre 154%-os többlethalalozás növekedést jelez. Az előrejelzések egyrészt aggasztóak, másrészt elgondolkodtatók, de az mindenképpen kijelenthető, hogy hatékony és előremutató települési szintű összefogást igényel a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás.

A város helyzetéből adódóan (dombvidéki terület, vízválasztó környezete, koncentrált beépítettség) vízkár-elhárítási szempontból a szélsőséges időjárási eseményeknek (rendkívül intenzív csapadékoknak) van fokozott jelentősége. A földrajzi és domborzati adottságokból adódóan Gödöllőn a villámárvizek kártétele ellen kell felkészülni. Rendkívüli időjárási körülmények között a patak vízhozama meghaladhatja a kiépítési vízhozamot, ekkor a patak kilépve medréből előnthez az alacsonyabban fekvő területeket. A legmélyebben fekvő területek az egyszerre lezúduló hatalmas mennyiségű esővizet nehezen tudják felszívni, itt a talajvíz is jelentős mértékben megemelkedhet. Az utóbbi évtizedek során a díszburkolatok és szilárd felületek aránya megnőtt a városban – magántulajdonú területeken a felület növekedését nem követte az ingatlanon belüli csapadékvíz elhelyezés megoldása, ezért a csapadékvíz több esetben is a közterületi rendszert terheli. Hatékonyabb szabályozással ezt ellensúlyozni lehet.

A város területére úgynevezett üvegházgáz leltár is készült -, kiszámításra került a kibocsátott üvegházhatású gázok mennyisége is. A város teljes üvegházgáz kibocsátása évente 167 139,39 ezer tonna, amely Magyarország összes kibocsátásának 0,35%-a. A város mérete szempontjából ez átlagos kibocsátásnak felel meg. Gödöllőn a legtöbb üvegházhatású gáz kibocsátást az energiafogyasztás okozza, ezt követi a közlekedés és az ipar.

A tanulmány nevesít közép és hosszú-távú célokat a kibocsátott üvegházhatású gázok csökkentésére, ennek elérése pedig intézkedéseket jelöl meg települési szinten. Egy település gazdaságának szerkezete, továbbá a lakosság társadalmi-gazdasági helyzete jelentősen befolyásolja mind az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértékét, mint pedig az alkalmazkodási lehetőségeket a klímaváltozás jelenlegi és várható hatásaihoz. Pozitív, hogy Gödöllő városa az országos átlagnál kedvezőbb gazdasági mutatókkal rendelkezik. A jobb gazdasági jellemzők átlagon felüli alkalmazkodási képet vetítenek előre a klímaváltozáshoz. Szintén pozitív jellemző, hogy Gödöllő kivételes adottságainak köszönhetően közigazgatási területének közel fele erdőterület. Már több olyan beruházás is történt a városban, melyek közvetve a kibocsátott üvegházhatású gázok csökkentését fogják eredményezni, ide sorolandók az energiahatékonysági (fűtési korszerűsítések, napcsem, napkollektor), illetve a kérekpárút fejlesztések is, közösségi közlekedéshez kapcsolódó beruházások. A város honlapján elérhető volt egy klímaváltozással kapcsolatos kérdőív, melyben az itt élők fejthették ki véleményüket/észrevételeiket a témában. A beérkezett válaszadók több mint 90%-a hallott már a klímaváltozásról, és elismerik, hogy már jelenleg is hatással van az életükre. 97%-uk szerint szükséges az önkormányzatnak helyi szinten is lépéseket tennie a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodáshoz. Erre jó kiinduló alap az elkészült klímastratégia, mely a város honlapjáról letölthető (http://www.godollo.hu/wp-content/uploads/2020/06/Godollo_klimastrategia_javitott.pdf).

5 Havária-események

Környezeti havária esemény egyetlen alkalommal történt 2020-ban, a 2.2.3. pontban már részletezett szennyvízátemelő meghibásodás, amely azonban a DMRV hibaelhárításával megoldódott, nem igényelte az Önkormányzat beavatkozását.

6 Gödöllő Város környezetvédelmi programja és környezeti politikája

Gödöllő Város környezetvédelmi programját, mely 2015-2020 között érvényes, a képviselőtestület a 2015. október 15.-i ülésén a 194/2015. (X.15.) sz. önkormányzati határozatával elfogadta, és a program alapján az alábbi általános célkitűzéseket támogatja:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása, folyamatos fejlesztése.
- A természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
- Takarékoság az erőforrásokkal, a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése.

A fenti célkitűzések elérése érdekében történtek az előző fejezetekben ismertetett, a város környezeti állapotát javító tevékenységek, az önkormányzat, a VÜSZI Nonprofit Kft., a közszolgáltatók, a civil szervezetek és a lakosság által.

A város környezetvédelmi programja a 2015-2020 közötti időszakra volt érvényes, ezért a 2020-as évben új környezetvédelmi programot kellett kidolgozni, melynek kidolgozását szintén a WENFIS Mérnök Iroda Kft. végezte el.

A Program 2021-2026 közötti időszakban meghatározott környezetvédelmi szempontú stratégia céljai, beavatkozási területei a felmért környezeti problémák és értékek ismeretében kerültek meghatározásra

Az akcióprogramok elsődleges célja az, hogy az önkormányzat környezetpolitikájával segítse elő a környezettudatos fejlődést, lépjen fel a társadalmi és környezeti értékek rombolása ellen és hatékonyan közreműködjön a környezeti szemléletformálásban rövid és hosszútávon egyaránt.

A programpontok kidolgozásakor arra törekedtünk, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos teljes tématerületet lefedve fogalmazzunk meg ajánlásokat, stratégiai célokat, melyek az alábbi szakterületeket foglalja magában:

- levegőtisztaság-védelem
- zaj-és rezgésvédelem
- vízvédelem
- ivó- szenny- és csapadékvíz gazdálkodás
- természet-és tájvédelem
- épített környezet védelme
- zöldterület-gazdálkodás
- hulladékgazdálkodás
- energiagazdálkodás

- környezetbiztonság
- környezeti nevelés

A Polgármesteri Hivatalban MSZ EN ISO 14001:2015 szabvány szerinti Környezetirányítási Rendszer (KIR) működik. A KIR-ben meghatározottak szerint, Gödöllő Polgármesteri Hivatalának környezeti politikája:

„A Polgármesteri Hivatal igazgatási tevékenysége során alapvető fontosságúnak tekinti a fenntarthatóság elvét, így a helyi és tágabb környezet állapotának javítását és egy egészséges, élhető város kialakítását, működtetését. Ennek elérése érdekében környezetpolitikai célokat tűzünk ki magunk elé:”

A kitűzött környezetpolitikai célok eléréséhez folytatódott a korábban bevezetett intézkedések végrehajtása: a papír hulladékok mennyiségének csökkentése a kétoldalas nyomtatás által, illetve a jogtár és a szakmai újságok online használata által; az irodatechnikai eszközök használatára vonatkozó belső utasítás alkalmazásával a villamos energiafelhasználás csökkentése; valamint a hivatali kerékpárok használatával a gépjárműforgalom csökkentése. A Hivatal irodáiban is szelektív hulladékgyűjtés történik: a selejt papírokat és a PET palackokat elkülönítve gyűjtik a települési hulladéktól. A 2020. évre vonatkozóan a papír felhasználás és a papír hulladék mennyiségének további csökkentése valósult meg a következő intézkedések végrehajtásával:

- a digitális döntés előkészítés és végrehajtás bevezetése (ún. MikroDat rendszer alkalmazásával),
- elektronikus rendszer használata az intézményi hibabejelentések során (ún. ASP rendszer, valamint KÁPTALAN rendszer),
- elektronikus árajánlatkérésre való áttérés, és elektronikus számlázás kérése az alvállalkozóktól, szolgáltatóktól.

A Polgármesteri Hivatal - Budapest Bank volt épülete - bővítése megkezdődött a Városi Piac területe felé, melynek kivitelezése folyamatban van. A fejlesztést követően a Hivatal egy épületben működhet a mostani öt helyszín helyett. Az új épületrész tervezése energiahatékonysági szempontok előtérbe helyezésével történt.

7 Összefoglalás

A Gödöllő illetékességi területét érintő, 2020. évi környezetvédelmi vonatkozású eseményeket, adatokat az alábbiakban foglaljuk össze:

- A vízbázisokhoz tartozó termelő- és figyelőkutak vízmintavétele és laborvizsgálata a 2020. évben is a vízjogi engedélyekben foglaltak szerint teljesült. A fogyasztók felé szolgáltatott ivóvíz minősége megfelelt az ivóvíz minőségi követelményeiről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben meghatározott előírásoknak, határértékeknek. A 2020. évben a déli vízbázis területén található D16 jelű kutat eltömedékelésre került és helyette létesült a D16M nevű kút.
- Az Úrréti-tó vízminőségét három alkalommal vizsgálták a 2020. évben. Mivel állandó felszíni vízfolyás nem táplálja a tavat, így a tó vizének minősége jelentős mértékben függ a csapadék mennyiségétől és eloszlásától, aszályos időszakban kedvezőtlenebb a víz minősége, a tó kitettsége magas a környezeti változásokra. Vízminőség javító beavatkozásként a növényzet túlszaporodásának megelőzése érdekében 2020-ban is megtörtént társadalmi összefogás keretében a tó és környezete takarítása, tisztítása. Annak érdekében, hogy a tó

eutrofizációja megálljon, további és rendszeres intézkedésekre lesz szükség, melyek meghatározásához hidrológus/ limnológus szakértő véleményét javasolt kikérni.

- A 2020. évben egy alkalommal történt a felszíni vizek védelmét veszélyeztető szennyvízki-folyás. A DMRV/1629-18/2020/KVM számon iktatott esemény során 2020.07.07-án reg-gel 8 órakor a Gödöllő GDL 1/B átemelő nyomócsöve meghibásodott. Az 1-es átemelőre érkező összes szennyvizet az 1/A átemelő nem tudta elszállítani, ezért a többletmennyiség a Rákos-patakba került elvezetésre. A hibát külső vállalkozó 16:00-ra elhárította, mely idő-pont után az átemelő normál üzeme helyreállt.
- Az illegálisan lerakott hulladék elleni védekezés folyamatosan zajlott, amellett, hogy 2020-ban a VÜSZI részéről 188,31 tonna illegálisan lerakott hulladék elszállítása történt. A ta-pasztalat azt mutatta, hogy gyakran ugyanarról a helyről többször is el kellett szállítani az illegálisan lerakott hulladékot, mivel hónapról hónapra, évről évre újra felhalmozódott.
- A VÜSZI Nonprofit Kft. 2020-ban szerződés szerint végezte a városban a zöldterületek, illetve közterületek fenntartását, üzemeltetését, a temető fenntartását.
- Az Önkormányzat által meghirdetett „1000 új fa Gödöllőre!” című program, keretében ismét 200 db fa elültetésére került sor, üzenetképpen a jövőnek. Cél, hogy a generációk közösen ültessék el a növényeket. Ezen kívül a lakosságnak lehetősége van bekapcsolódni a VÜSZI faültetési programjába is, melynek során a lakosok az általuk elültetett egy-egy fa gondozását is vállalhatják.
- Mintaprojekt keretében elkészült több útszakasz világítás-korszerűsítése, aminek eredmé-nyeként nem csak a fogyasztás, hanem a fényszennyezés is csökken. LED-esre cserélték a közvilágítás lámpáit a Szabadság úton a Gödöllő táblától a Táncsics Mihály útig, az Ady Endre sétányon a Szabadság úti csomóponttól a mentőállomásig, a Dózsa György úton a Széchenyi István utca és a Szilhat utca között, valamint a Testvérvárosok útján a Szabadság út és a Grassalkovich Antal utca közötti szakaszon. A mintaprojekt lényege, hogy éjszaka, amikor gyérebb a közlekedés, a lámpák visszaszabályoznak, és így 30 %-kal kevesebb fényt bocsátanak ki.
- Gödöllő Város Önkormányzata harmadik alkalommal is elnyerte a Kerékpárosbarát Tele-pülés címet, amivel az Innovációs és Technológiai Minisztérium azokat a településeket is-meri el, amelyek igyekeznek népszerűsíteni a kerékpáros közlekedést, és szeretnék elérni, hogy ez a környezetkímélő közlekedési mód minél jobban elterjedjen. Gödöllő önkormány-zata 2012-ben hirdette meg a Legyen Gödöllő Kerékpárosbarát Város Programot, aminek eredményeként a Magyar Kerékpárosklub Gödöllői Szervezetének szakmai támogatásával, a lakossági igények figyelembevételével zajlanak a fejlesztések. 2020 ban átadott kerékpár utak Alsópark 775 m, Ady sétány 126 m. Az Arborétumig és a Haszonállat Génmegőrző Központ gazdasági bejáratáig való kivitelezés várhatóan 2021-ben készül el.
- A Polgármesteri Hivatalban MSZ EN ISO 14001:2015 szabvány szerinti Környezetirányí-tási Rendszer (KIR) működik. A 2020. évre vonatkozóan a papír felhasználás és a papír hulladék mennyiségének 20 %-os csökkentése került célként meghatározásra a következő intézkedések végrehajtásával: digitális döntés előkészítés és végrehajtás bevezetése; elektro-nikus rendszer használata az intézményi hibabejelentések során; valamint elektronikus ár-ajánlatkérésre való áttérés, és elektronikus számlázás kérése az alvállalkozóktól, szolgálta-tóktól. A 2021-es belső audit eredményeképp megállapítható, hogy a 2020-re kitűzött célok határidőre teljesültek.

- Elkészült a város 2021-2026 közötti időszakra szóló új környezetvédelmi programja.
- A 2019. évben elkészült és decemberben Gödöllő Város Klímavédelmi Stratégiájának elfogadott változata 2020-ban vált elérhetővé. A tanulmány nevesít közép- és hosszú-távú célokat a kibocsátott üvegházhatású gázok csökkentésére, ennek elérése pedig intézkedéseket jelöl meg települési szinten. Az előrejelzések szerint a gödöllői kistérséget a Nemzeti Alkalmazkodási és térinformatikai rendszer (NATÉR - klímamodelleken alapuló térinformatikai rendszer) szerint elsősorban a hőhullámok, villámárvizek, csapadékeloszlás kiszámíthatatlansága, invazív fajok megjelenése fogja leginkább érinteni.
- A város a 2020. év a veszélyhelyzet ellenére több zöld programnak adott helyszínt, és rendezések voltak a civil szervezetek az egyes városrészek, intézmények környezetének ápolására, tisztán tartására és szépítésére.

A 2020. évben történt intézkedések, változások Gödöllő fenntarthatóbbá tételéhez járultak hozzá, melyek jótékony hatását hosszú távon a város minden lakosa megérezheti. Az elért eredmények az Önkormányzat, a VÜSZI Nonprofit Kft., a „Zöld Híd B.I.G.G.” NKft. és a városban tevékenykedő civil szervezetek, valamint a lakók közös érdemének tekinthetők.

Gödöllő, 2021. november 2.

Készítette:

WENFIS Mérnök Iroda Kft.

Székhely: 2100 Gödöllő, Antalhegyi út 55.

Iroda: 2100 Gödöllő, Méhész köz 5.

Tel: 06 20/669-0090, 06 20/669-0022

Tel/Fax: 06 28/415-078

E-mail: info@wenfis.hu

